

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 25 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos polti sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillé.

Élyttár polti sora 40 fillé.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, szeptember 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Az állatvásártér kihelyezése.
- Megszavazott és megtagadott bankkölcsön.
- A pénztári orvosarc újabb fejleményei.
- Justh vármegyéje ellátta az obstrukciót.
- Ehelyezték az aradi házieszred önkéntesait.
- Königsberg Ficzál gróf válópöre.
- A hitvesgyilkos vádjai.
- Eltelt ügyvéd.
- Ötszáz tengerész halála.
- A diadalmas és a bukott Zigmár.
- Török-olasz háború küszöbén.
- Tarkaságok

Olasz-török háború.

Arad, szeptember 25.

Marokkó elmúlt, itt van Tripolisz. A tőzsdék még nem heverték ki a francia-német konfliktust s már új izgalom libegteti a nemzetközi bonyodalmakra érzékeny papirokat. Ezuttal újra két európai állam készül egy gyarmat körül háborúra: Olaszország és a török birodalom. Az összekülönbözés nyomatékául az olasz tengeri flotta már el is indult Tripolisz felé s hir szerint hatvanezer gyalogos katonát is fegyverbe állítanak.

Az események első hirei határozottan azt az impressziót adják, hogy Olaszország köt belé az ozmanba, hogy Tripolisz körül keressen valamit: „Az olasz alattvalók biztonságának megvédése annyira megszokott, komolyan nem vett ürügye a háborus előkészületeknek, hogy a legnaivabb újságolvasók se veszik komolyan. Ma-

rokkóban is hasonló cím alatt jelent meg a *Berlin* cirkáló-hajó Agadir alatt s kiderült, hogy egyes-egyedül a német üzleti érdekekről van szó. Egyébként háborúkban és nemzetközi bonyolódásokban nem az ürügy és nem a jogcím a fő, hanem a siker.

A tripoliszi kérdés, akárminő mesze is van a készülő háború színe helye tőlünk, közélről érinti Ausztria-Magyarországot. Olaszországgal hármasszövetségben élünk, s a monarchia — így jelzik egyes külföldi újságok — annyival is inkább támogatni fogja Olaszországot, mert ez is támogatója volt az osztrák-magyar monarchiának a bosnyák annexiókérdésében. Az a támogatás ugyan inkább olyas fogcsikorgató semlegesség volt, — de ha Törökországról és Olaszországról van szó, mindenesetre az utóbbi áll a külpolitikai viszonylatok tekintetében közelebb hozzánk. S ez a viszony feszültté teheti a monarchia helyzetét Törökországgal szemben a balkán kérdésben, amelyet pedig az utóbbi időben sikerült annyira, amennyire, békés utra téríteni.

A háború még nem kikerülhetetlen, de Olaszországnak teljes erővel történt fölvonulása bizonyára erősen csökkenti a békés kibontakozás reményét. Igaz ugyan, hogy minden diplomáciai tárgyalást a felek teljes fegyverbeállása szokott megelőzni, de ezuttal a jelek komolyabb dologra mutatnak. Ilyesformán már a háborúnak

nemcsak lehetőségével, de eshetőségeivel is foglalkoznak. Olaszországnak bizonyára jobb tengeri hadereje van, — amit mi onnét is tudunk, mert Olaszország folytonos fegyverkezése miatt kellett Ausztria-Magyarországnak is lázasan költeni a milliárdokat hadihajókra, — de Törökország ujjaalakulása óta több ízben adta jelét annak, hogy az ő gyöngeségére és hiányos hadikészülődésére számítani nem mindig lehet.

Olaszországot pedig ép Afrikában érte a legnagyobb, szinte szégyenteljes kudarc: Adnónál, ahol Menelik négus csapatai tönkreverték az olasz sereget. Az olasz nemzeti hiuság könnyen lobban arra a vágyra, hogy Tripolisznál helyreüssék a csorbát, amelyet Abessziniában ejtettek Baratieri tábornok seregén, — de vajjon Tripoliszban nem érheti-e újabb Adnó Baratieri generális valamely utódját?

Lehet egyébként — s ez a kívánatos — hogy megint a diplomaták finom arcu tárgyalása és jegyzék-váltása fog folytatódni, páncélos hajók és szuronyok háttérével. Az ilyen háborus bonyodalmak kezdenek a játékháborúhoz, a hadgyakorlatokhoz hasonlítani. A manővereken nincs szükség arra, hogy egyik harcfél a másikat szétlövöldözze, a hadállásokból is kiderül, hogy melyik jutott tulsúlyba, azt győztesnek nyilvánítják, s a gyakorlatokat lefúvják. A háborus konfliktusoknál előbb kölesönösen mozgási-

Vizsgálat.

A harmadik felsőben vizsgálat indult, jobban mondva nyomozás, mert a vizsgálat alatt egészen mást értenek az iskolában.

Tehát nyomozás indult. Szerelmes levelet találtak Ilkánál. A levelet ő írta, számtan óra alatt, míg a Kovacsics kisasszony misztikus példákat rajzolt a táblára. A kisasszony nagyon el volt merülve a számtengerbe. Am egy-egy gyors oldalpillantással meg tudta állapítani, hogy Dobó Sári, a tanácsosék lányán megint új bluz van, nehéz, flancos selyem, amilyenhez ünnepen se jut egy szegény segédtanítónő és hogy Ilka két könyökét szélesen a padra téve, a jobb arcát egészen a papírra fektetve ír. Ilyen buzgón nem szokás jegyezni a hármasszabály rejtelmeit. A következő pillanatban már keservesen sirt Ilka. A kisasszony pedig felháborodva olvasta a levelet.

Itt indult meg a vizsgálat. Komolyan, amilyen komolyan sehol, se a törvényszéken, de talán a menyei bírák előtt sem intézik az ember bűnökét, csakis az iskolában. Bizony, Ilkán kívül a félosztály belekerült a bajba. Az első nap hősiesen állották a vallatást, a második nap azonban árulók jelentkeztek és kiderült, ki szokott gimnazistákra várni az uton, ki szerelmes az igazgató urba, ki küld levelet soha nem látott, nem is létező személyeknek, csak azért, mert kell levelet írni, amikor a tizenegyedik év felé közeledik a lány és sok Jókai-regényt olvasott.

A vizsgálat során kompromittált fél osz-

tály éktelenül sirt. A vizsgáló-bizottság megzavarodva állott előttük. Az osztályfőnök tanácstalanul nézett két hölgykollégájára, a fiatal, szép, székehajú Kovacsics kisasszonyra és a száraz, cvikkeres, fonnyadt arcú Fekete nagyságára. Az öreg özvegy asszony nevetni szeretett volna. Az osztály mélységes elkeseredéssel konstátálta, hogy a tanár ur, meg a nagysága osupa engedékenység, de Kovacsics kisasszony szigorú és kérielhetetlen. Kiküldötte a lányokat, azután behitta őket egyenként. Előbb a tanukat, a kis árulókat. Jött egy ragyogó, karikaszemű leány, vékony és kicsi, de fürge, nyugtalan, egészséges. Ez még egészen gyerek, ez még bátran és nyitott szemmel beszél. Dobó Sáriról van szó.

— A Dobó Sári — mondja a kis lány — most egy hete mértanból felelt. Hárman voltunk kint a táblánál, én álltam mögötte, utánam a Deutsch. A Dobó Sári nem tudta a derékszögű háromszöget. Pedig óra előtt tudott mindent, mert nagyon jól érti a mértant, csak épen úgy akarta, hogy most ne tudja. Erre a Melcer tanár ur odajött és kivette a krétát a kezéből és segített neki. En nevettem, mert tudtam, hogy a Sári tudja a háromszöget, csak teteti magát, hogy nekem odasughassa, hogy: Lökj meg.

— Mi az, hogy lökj meg? — kérdezte a Kovacsics kisasszony.

A kislány nevetett:

— Hát ezt sem tesszik tudni?

A három ember összenézett, értelmetlenül.

A lány megmagyarázta:

— A Sári szerelmes a Melcer tanár urba. Vagy mondjuk, hogy egy más lány, egy más tanár urba. Akkor kimegyünk felelni, a tanár ur véletlenül közel jön és aki mellette van, az azt mondja: lökj meg. Mire a másik megjóki, a Sári pedig, vagy egy másik lány, véletlenül hozzá ér a tanár urhoz, akit szeret és ha nem néz erre, még meg is csókolhatja a ruháját.

A szaporabeszédű kislányt hamarosan kiküldték. Fekete nagysága nem tudta fékezni tovább magát. Nevetett, hangosan, vidáman. Az osztályfőnök, a dologban közvetlenül érdekelt Melcer tanár ur azt mondta:

— No de ilyet, sose hittem volna.

Kovacsics kisasszony vörös volt, azután elszápadt és felháborodva jegyezte meg:

— Ez borzasztó.

— Nem is olyan borzasztó — mondotta az öreg tanítónő. Ne legyen olyan kérielhetetlen, drágám. Hiszen maga csaknem olyan fiatal még, mint ezek az apróságok. Vagy, ha úgy akarja, ezeknek az apróságoknak a nagyjai, a Dobó Sári, meg a többiek, már-már épen olyan viruló, erős, kész lányok, amilyen maga. Hát ne haragudjon rájuk.

Megfogta a leány kezét. Most vette észre, hogy a kis tanítónőnek egészen fehér az arca. Hogy összeszorítja a száját és lefelé húzódnak a vonásai:

— Gyerünk, hagyjuk abba az egész komédiát — szólt hirtelen a Kovacsics kisasszony.

Felállottak. A Fekete nagysága megsimogatta a leány haját és a fülebe sugta:

— Meglökjem, drágám? Lengyel Géza.

tanak, hogy kiderüljön, melyik *birná* jobban. Azután a diplomáciai tárgyalások során kiderül, hogy a hatalmak többsége és hatalmasabb része melyeknek pártján áll. Mikor kiderül, hogy melyik az erősebb, vagy a támadó vonul vissza, vagy pedig a megtámadott adja meg, amit követelnek tőle. Mindenesetre jobb, a huszadik századhoz illő lenne, ha a tripoliszi kérdést, hosszabb, vagy rövidebb ideig tartó izgalom és tőzsdei krízis után, így oldanák meg, sem hogy az ügy elintézése sok ezer ember életén keresztül váljék lehetővé.

Az állatvásártér kihelyezése.

— Döntött a miniszter. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25.

Emlékeztet, milyen nagy visszataszítást keltett az aradi kereskedők egy részénél az a terv, hogy az állatvásártér kihelyezik mostani helyéről, az Óvár-térről. A városi közgyűlés úgy határozott ebben az ügyben, hogy egy esztendőre kitolta az áthelyezés idejét. A miniszter mai leiratával megsemmisítette a határozatot és kimondotta, hogy egészségi szempontból azonnal ki kell telepíteni az állatvásártér.

A miniszteri leirat így szól:

A törvényhatóság határozatát azon okból kellett megsemmisítenem, mert a magyar kir. főállatorvosnak rendeletre tett jelentéséből kitűnik, hogy a heti állatvásárok tartására szolgáló Óvártérenél Ujaradot Aradvárossal összekötő „gróf Károlyi Gyula-híd“ mult év decemberében a forgalomnak átadatott, minek következtében az Ujaradra vezető kocsi-ut az Óvár teret keresztül szeli. Már pedig ilyen körülmények között az eddigi heti állatvásártér, mely a rendes közlekedés céljából nem szolgálhatja az 1888. évi VII. t. c. végrehajtása iránt kiadott rendeletet, amely szerint a hidat, illetve az oda vezető utat körülkeríteni és a közlekedéstől elzárni, nem lehet, kitűnik továbbá az állatorvos hivatalos jelentéséből az is, hogy az Óvár-tér az esővíz lefolyását akadályozó körtöltések fölépitése és a hidépitési munkálatokhoz szükséges új utak, csatornák és egyéb létesítmények által annyira széttagolatott, hogy azt állatvásárok tartására többé célszerűen berendezni nem is lehet, hogy a tér laza talaja a legkisebb esőzés mellett járhatatlanná válik. Ezt a tarthatatlan állapotot különben a városi törvényhatósági bizottság maga is elismerte, midőn kimondotta azt, hogy az Óvár-téren levő heti állatvásártér az előirt feltételeknek nem felel meg.

Mint hogy ilyen körülmények között az állatvásártér rendbehozatalára való beruházások csak az eddigi helyén való meghagyást szorgalmazó érdekeltséget terhelnek meg, de állategészségi és rendőri szempontból kifogásolt helyzet nem javítottánék, mindezen okoknál fogva a közgyűlésnek azt a határozatát, amelylyel kimondotta, hogy 1912. november 1-ig az állatvásártér régi helyén, a Ferenc József városrészen maradjon, megsemmisítem és a heti állatvásárnak az országos vásártérre való áthelyezését rendelem el.

Ez alkalommal felülvizsgálat alá vettem a városi törvényhatósági bizottságnak azon határozatát is, amelylyel a pénteki állatvásárnak az Óvár-téren való ideiglenes meghagyását monddta ki. Azonban ezt a határozatot is, a fentebb megokolt elhatározásunkhoz képest szintén megsemmisítem, a berendezésre vonatkozó

részt pedig ezzel hagyom jóvá, hogy a hatóság az országos állatvásártérnek a Westinghouse-gyár melletti, pécskai-ut felelő része, a vásár tartására sorompókkal zárassék el. Felhívom a közönséget, hogy megfelelő berendezés után a heti állatvásárokat az országos állatvásártérre azonnal helyezze át.

Justh vármegyéje elítélte az obstrukciót.

Csanádvármegye rendkívüli közgyűlése.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Makó, szeptember 25.

Szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg Csanádvármegye törvényhatóságának mai rendkívüli közgyűlése iránt. Indokoltá tették a szokatlan érdeklődést egyrészt azok a híresztelések, amelyek *Jakabffy* főispánt a saját vármegyéjében is népszerűtlenné igyekeztek feltüntetni, másrészt pedig a Justh-pártnak a nagy készülődése a verseci átirat ellen. A mai napra szenvedelmes vitát, izzó szónoklatokat lehetett várni s mégis a közgyűlés, ugyeszlván, minden nagyobb emóció nélkül folyt le. A vármegyei Justh párt, élén a vezérrel, felvonultatta ugyan minden katonáját és a már ismeretes érvekkel iparkodott a hangulatot ellenindítványának megnyerni, ez azonban nem sikerült, mert a közgyűlés többsége az obstrukció ellen foglalt állást és elhatározta, hogy a versecihez hasonló tiltakozó feliratot küld a képviselőházhoz.

A mai közgyűlésen, amelyet délelőtt 10 órakor nyitott meg *Jakabffy István* főispán, a vármegye bizottsági tagjai majdnem teljes számban jelentek meg, a hallgatóság pedig nemcsak a termet töltötte meg zsufolásig, hanem a közgyűlési terem előtti folyosót is. Az ülés elején egy kis szabályrendeleti vita volt. Az állandó választmány azt javasolta, hogy a rendes negyedévi közgyűlést, amelyet október 2-án kellett volna megtartani, október 4-én tartsák. *Justh Gyula* felszólalásában replikájában félreértett szavainak háromszori magyarázásában azt javasolta, vegyék bele a határozatba, hogy a rendes közgyűlést a szabályrendelet egyenes intézkedésére az aznapi ünnep miatt, (ha mindjárt zsidó ünnep van is) a közgyűlést a következő hétköznapra, tehát október 3-ára, halasztja. Ezt a közgyűlés el is fogadta.

Ezután *Darnay Ivor* főjegyző referálta Versec városának az obstrukció elleni feliratát és az állandó választmány javaslatát, hogy a közgyűlés hasonló tartalma feliratot intézzen a képviselőházhoz.

A javaslat ellen először *Kiss Pál* dr. szólalt fel. Az obstrukció elítélését elsősorban jogi szempontból nem tartja helyesnek. Itt azonban elsősorban arról van szó, hogy az a javaslat, amely ellen az obstrukció irányul, túlhaladja az ország teherviselő képességét. Statisztikai adatokat sorol fel, amelyekből azt a következtetést vonja le, hogy a létszámemelést folytán ezentúl a nyomorékokat is be fogják sorozni. Ez a mérés következtetés persze nagy derűtséget keltett. Erre *Justh Gyula* még ráduplázott.

— Lehet nevetni, de igazságokat nem lehet nem igazságokká tenni!

Szónok ezután hosszasan sorol fel statisztikai adatokat, végül pedig javasolja, hogy Versec város átirata felett egyszerűen térjen a közgyűlés napirendre.

Messkó Sándor dr. a makói munkapárt elnöke azt fejtegeti, hogy az obstrukció megbénítja az országot azzal, hogy a többségi elv érvényesülését megakadályozza. Elfogadja az állandó választmány javaslatát.

Ugy *Kiss Pál*, mint *Messkó Sándor* dr. beszéde után hatalmas éljenzés és taps hangzott fel, ami azt látszott bizonyítani, hogy a javaslat pártolói és ellenzői között nincs nagy számbeli különbség.

Dosa Imre dr. *Kiss Pál* indítványához csatlakozott, míg *Kökényessy Géza* azt bizonyította, hogy a létszámemelésre az ország békeje szempontjából szükség van.

Justh Gyula kijelenti, hogy miután az ellenzék előtte szóló tagjai statisztikai adatokkal és szakszerű fejtegetéssel eléggé megvilágították a helyzetet, röviden fog szólni. Az obstrukcióban nem lát erőszakot, csak a házszabályok adta jogok kibaszálását. Kétségbeesett perspektívát lát, mikor a törvényhatóságok az obstrukció elítélésével még buzditják a kormányt a további követelésekre.

Návay Lajos kijelenti, hogy állására való tekintettel a dolog meritumáról, az obstrukció elítélésére vonatkozólag nem óhajt nyilatkozni.

*Justh Gyula*nak a törvényhatóság állásfoglalására vonatkozó fejtegetésére azonban reflektálni akar. Más a helyzet most és más volt 1905-ben és 1906-ban. A tárgy is, amelyben véleményt kell nyilvánítani, más. Kétségtelen, hogy az igazi parlamentarizmus a többségi elven épül fel és a kisebbségnek az a célja, hogy elveit és helyzetét javítására irányuló törekvéseit a többséggel szemben érvényesíteni igyekezzen. Nem is tartja kívánatosnak, annál kevésbé megengedhetőnek, hogy ebben a kisebbség megakadályoztassék.

*Justh*nak az a megjegyzése, hogy a törvényhatóságok mindenkor behódoltak a mindenkori kormányoknak, nem áll, amit legjobban bizonyítanak az 1905-iki események. Akkor olyan dolgok történtek, amelyeket az ember emlékezetéből egyszerűen kitörölni nem lehet. — Majd utal a szónok az 1906. évi eseményekre, amikor az egész nemzetben semmiféle ingadozást nem tapasztalt. Az egész nemzet sóvárgott a béke után, a nemzeti küzdelem vezérei visszariadtak a további következmények felelősségének súlyától és a statuskvó alapján akarták megalapozni a nemzet további boldogulását. Ezután a paktumot ismerteti. A paktum szövegéből megállapítja, hogy a kormány a hadsereg fejlesztésének szükségét elismerte, de annak a törvényhozás elé terjesztését az első vagy második következő kormány számára halasztották el, amint annak szüksége előáll. —

Igaz, hogy a katonai javaslatok terhe súlyos és nem is volna kívánatos, ha az ellenzék örömmel és ujjongással szankcionálná. De ettől az örömtől az obstrukcióig nagy ut választ el. — *Justh* azon vádjával szemben, hogy a mai többség nem képviseli a nemzeti akaratot azt feleli, hogy nem is kívánja az ellenzékétől, hogy bevallja elveinek bukását. Egy azonban bizonyos, hogy ha a mult választásánál az ellenzék győzött volna, akkor se siettek volna olyan nagyon a választójog megalkotásával. — Meg van győződve, hogy ha *Justh* többséget szerzett volna maga se találná helyesnek küzdelem nélkül megvalósítani igazait.

A tárgyilagos okos kritika — fejezte be szavait — hasznára van minden ügynek s azért nézetünket mi is felállítjuk az övével szemben.

Justh Gyula rövid replikája után az elnök szavazás alá bocsájtotta az állandó választmány és ezzel szemben *Kiss Pál* dr. javaslatát. A névszerű szavazás hosszú időt vett igénybe, míg végre az elnök az ülést újból megnyitotta és kihirdette a szavazás eredményét. E szerint az állandó választmány javaslatára esett 98 szavazat, ellene 69, tehát az

obstrukciót elítélő felirat küldését a közgyűlés 20 szótöbbséggel elfogadta.

A szavazás eredményét percekig tartó éljenzés és taps kísérte.

A hitvesgyilkos vádjai.

— A pankotai családi dráma okai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25

Megirtuk a napokban, hogy *Schmiedt József*, egykor jó módú kocsikészítő és kovácsmester agyonlőtte a feleségét, azután önmagával végzett. A családi dráma okaira világított a gyilkos férj utolsó levele, amelyet össeséhes intézett. A levél így szól:

Kedves Fivérem Pista! A következő adószámaimat jegyzem itt néked a mire kérlek mindegyiket kifizetni a házból: Pankotai népbank váltó 220 kor. Gazdasági és Iparbank váltó 40 kor. Pankotai hitelesítvények kötv. 1840 kor. Reinmüller Károly timarnak váltó 30.0 kor. Pavlovits Konstantin váltó 105 kor. 9 fillér. Burza Testvérek Arad váltó 243 kor. 60 fillér. Nővérem Lizának aki Kanadába van 700 kor. Zwonár Gyulának kölcsönpénzér v. 268 kor. 36 fillér. Duffek Kálmánnak vásárlásért 323 kor. 51 fillér. Pehónak számla szerint 126 kor. 20 fillér. Hasz Imrének 50 kor. Papp Antinak kölcsönpénz 40 kor. Hauptmann Péternek bognármunka 27 kor. 74 fillér. Összesen 60.5 kor. 39 fillér. A haz be van kebelevezve 5400 kor. Összesen 11425 kor. 39 fillér.

Most van vissza Messzer cég és Gálló mészáros mind a kettőnek van ellenszámla a könyvbe itt nem sok különbség lesz. Aztán Baltával nem számoltam tisztán le egy könyvbe tartozom 94 krajcár a régi könyvet nem találjuk. Braun Fülöp 5 kor. és néhány fillérrel. Pappnál az este elfelejtettem fizetni 1 liter bort.

Most kedves fivérem Pista attól a perctől fogva mikor én már nem az élők között vagyok a ház a tiéd csakumpakostul ami csak a házba található, a műhelybe és a pincébe, vagy bárhol, ami az én tulajdonomat képezi és ami van a könyveimbe követeléseim, azt is hajtsd be talán majd a Geiszler ki írja a számlákat a butorból a következő tárgyakat add ki az anyósoknak. 1 drb. könyha kredenc füveses a mit a Giba készített a hátulso szobából négy szék és egy szövet divány ágynemű 3 párna 1 dunyha a mit az anyósoknak lopva kellett adni hát ezt ad vissza. A Hanzsi fivérnek ad az arany órámat és láncot a pincébe van a Hanzinak egy hordója a többi a Reinmülleré, az én apró hordómat ismered a bélyegemről egyet a Jani drága sógorlagadott igen és a Teresi ruháit ad át a Lizi sógorasszonyoknak, hogy boldoguljon és divatozzon. Ha gondoldod hogy a házat ilyen teherrel nem bírod megtartani akkor add el és fizess mindent ki.

Vigyáz a műhely padlason és a műhelybe nagyon sok értékes tárgy van ha eladod akkor talán segít a Lelenc Gyula vagy valamelyik megbízható kovács. Vigyáz levélrendezőmre ott bent találsz sok számlát és mi egy mást.

A tervemet idáig husvétől az ivás tartotta vissza. Idáig mindig a volt a szándékom, hogy a két Lator gazembert lelővöm de most vagy két hét óta kipattant a rugó, hogy a Jani a gazember na csak legyen ő most boldog, most már az övé az egész vagyion csak elég boldog lesz a menyecskével és most kap vérdíjat 5400 korona csak gazdagszik most és most mulathat a két jóbarátjával. Nagy Dani és Zimmermann János a három finom gazember az okozója, hogy én annyira elzülöttem három éve jár a fejembe, hogy lelővöm őket de az ivás mindig vissza tartott ne busuljatok semmitne gyászoljatok. Tutschek mondta nékem, hogy akaszam fel magamat, azt próbálja meg ő nekem jó a golyó is. Pankots, 1911. szeptember 22. Csókolak mindnyájatokat József.

A levélben említett Nagy Dani és Zimmermann János pankotai iparosok még nemrég társai voltak Schmiedtnek. A megvádolt emberek ezt felelik a gyilkos vádjaira:

— Teljes hét esztendőn keresztül voltunk társas viszonyban Schmiedt Józseffel, mely idő

alatt, kivéve az utolsó esztendőt az elképzelhető legjobb viszony volt közöttünk. A hetedik esztendőben változott a helyzet. Schmiedt nem tudjuk, hogy mi oknál fogva, valószínűleg a családi viszonyai folytán elhidegült tőlünk. Számítlan eset volt ez utolsó évben, hogy velünk durván és nem cégtárshoz méltó módon bánt. Durvaságait mindenkor elviseltük, mert a rá következő nap mindég megbánta tettét és a legbarátságosabb hangon beszélt velünk. Tudtuk, hogy Schmiedt kit mindketten nagyra becsültünk és szerettünk, apósával nagyon összekülönbözött és ennek tulajdonítottuk borközi állapotban többször tett és velünk használt durva kifejezéseit.

Kiválásunk a cégből az ő határozott kívánságára történt. Oly reprodukálhatatlan kifejezéseket használt velünk, hogy tovább maradásunk lehetetlen volt. Elnünk csak kellett. Mit tehattünk? Műhelyt alapítottunk. Üzletünket felvirágoztattuk és kénytelenek voltunk konkurrencsei lenni. Ez a körülmény érthető irigységet kelthetett Schmiedtben és ez volt az egyedüli oka annak, hogy bennünket nem szívelhetett.

A pénztári orvosharc újabb fejleményei.

— Megszaporodott követelések. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25.

Az aradi munkásbiztosító pénztár és orvosai között keletkezett harc még mindig nem szűnt meg, sőt előreláthatólag nem is fog megszűnni egyhamar. A pénztári orvosok ugyanis kijelentették, hogy a harc még az esetben se szűnik meg ha a gyulai orvosok ügye elintéződik, csupán csak új fázishoz fog érni. Az orvosok a pénztár szolgálati és fegyelmi szabályzata ellen ugyanis, állítólag, tovább fognak küzdeni.

Ismeretes, hogy az aradi pénztári orvosok szolidaritást vállaltak a gyulai pénztár elbojcsolt orvosaival. Kijelentették, hogy addig nem hajlandók a pénztári betegeket másként kezelni, csakis a miniszteri díjazás szerint, amíg a gyulai megbízott orvosokat el nem helyezik és a régi pénztári orvosokat vissza nem teszik helyükre. Ha ez meg fog történni, akkor ismét teljesítik hivatásukat, mint pénztári orvosok, de viszont esetleg újabb harcot kezdenek a szolgálati és fegyelmi szabályzatok ellen.

A munkásbiztosító pénztár a béke érdekében megkísérelte a gyulai megbízott orvosok elhelyezését s ez részben sikerült is. A tíz új orvosból már csak öt van hivatalában és ezek helyére is hamarosan visszakerülnek a régi pénztári orvosok. Az országos munkásbiztosító pénztár megbízottja, Bánóczy László dr. titkár az aradi pénztár mai igazgatósági ülésén bejelentette, hogy az orvosok kicserélése október elsejéig meg lesz. Csupán csak Szilvássy dr. újonnan véglegesített gyulai főorvosnak az ügye vár elintézésre és ez okoz némi nehézségeket. Szilvássy főorvost csak, mint pénztári főorvost helyezhetik át más pénztárhoz, az pedig akadályokba ütközik, hogy egy orvosi kar fölé új főorvost helyezzenek. Remélheti azonban, hogy október elsejéig ez az akadály is elhárul. Bánóczy titkár ennek az ügynek miről hamarab való elintézése végett holnap Gyulára utazik.

— Újabb momentum a biztosító pénztár és orvosai közötti harcban az aradi orvosi karnak mai újabb presszionáló fellépése, amely rögtöni sikert is ért el. Az aradi pénztár orvosi kara ugyanis a pénztár mai igazgatósági ülésén bejelentette, hogy holnaptól kezdve nem hajlandók ellátni a pénztári betegeket, ha a vidéki orvosokat is meg nem bízzák a pénztári tagoknak a miniszteri díjazással való kezelésével. Sőt a vidéki orvosok még azt is be-

jelentették, hogy a miniszteri díjazással is csak a közelebb fekvő betegeket hajlandók kezelni, a távolabb lévőket nem.

A munkásbiztosító pénztár igazgatósága e bejelentés nyomán elhatározta, hogy a preszcionának engedve a vidéki orvosokat is megbizza a miniszteri díjazás szerinti kezeléssel, de oly feltétellel, hogy a vidéki orvosok úgy a közelben, mint a távol lévő betegeket egyaránt, a miniszteri díjazás szerint kezeljék. Megbizta az igazgatóság az ügyvezető igazgatót, hogy e határozatról úgy az aradi, valamint a vidéki orvosi kart értesitse.

Megszavazott

és megtagadott bankkölcsön.

(Zavarok egy aradmegyei birtok körül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25.

Érdekes kölcsönügylet foglalkoztatja most az aradi pénzügyi köröket. Egy vidéki pénzügyintézet ügyletkörében olyan eset fordult elő, mely legalább is nagyon ritka. Arról van szó, hogy az illető pénzügyintézet egy aradmegyei birtokra több százezer koronás kölcsönt szavazott meg, de az utolsó pillanatban az igazgatóság megtagadta az összeg kiutalását. Okul azt hozták fel, hogy a birtok értéke meg sem közelíti az engedélyezett kölcsön nagyságát. Szokatlan ez az eset, mert szinte el sem képzelhető, hogy egy pénzügyintézet ily nagy kölcsönnél már jó előre tájékozva ne lenne a jelzálogul lekötött ingatlan értékéről.

Felménés község határában a kecskeméti Hollósy családnak egy 1200 katasztrális hold területű birtoka van. Az ingatlanból 619 hold Hollósy Kálmán dr. kecskeméti ügyvédé, a többi az apjáé. Hollósy Kálmán dr. még 1907-ben nagyobb jelzálogkölcsönt akart birtokára felvenni. Egy aradi pénzügyintézet bizott meg az ügylet közvetítésével, aki a 180.000 koronás jelzálogkölcsönnel a Nagyszebeni Földhitelintézethez fordult. A tárgyalások meg is indultak s a nagyszebeni pénzügyintézet becsüsei meg is tekintették a birtokot. A becsüsök jelentése kedvezőtlen volt Hollósyra nézve: a szakértők úgy vélték ugyanis, hogy a birtok még a kért kölcsönt sem éri meg s így a 180.000 korona biztosítékul nem szolgálhat. A pénzügyintézet így nem utalta ki a kölcsönt s a dolog abban maradt.

Hollósy néhány héttel ezelőtt újból kölcsönért fordult egy vidéki pénzügyintézethez. A négy év alatt azonban az igényei is megnöttek, mert ezuttal 360.000 koronát kért a Segesvári Takarékpénztár és Előleg Egylettől. A segesvári pénzügyintézet becsüsei már úgy találták, hogy a birtok a kért kölcsönre kellő fedezetet nyújt, s a takarékpénztár igazgatósága a szakértők véleménye alapján a 360.000 koronás kölcsönt meg is szavazta. A napokban kellett volna a kölcsönösszeget folyósítani, de az Előleg Egylet igazgatósága most váratlanul arról értesítette Hollósyt, hogy a kölcsönt nem folyósíthatják. A levél nem tudatta a visszautasítás okát, de a beavatottak tudják, hogy a pénzügyintézet azért nem perferuálja az ügyletet, mert a birtok nem nyújt kellő fedezetet. Minden valószínűség szerint a szakértők tévesen becsülték fel a felménési birtokot. Más verzió szerint a takarékpénztár becsüsei valami kellemtelen tévedés folytán nem is Hollósy birtokát tekintették meg s így adhatták a jó információt.

Hasonló eset történt a napokban Aradon is. Egy aradi mérnök kért a Segesvári Takarékpénztár és Előleg Egylettől most épülő házára 800.000 korona jelzálogkölcsönt. Az előbbi eset-

hez teljesen hasonlóan a pénzintézet a becslés alapján a 300,000 koronás kölcsönt megszávalta, de az utolsó pillanatban megtagadta az összeg kiutalását azzal, hogy építési tervek szerint a háznak nem lesz olyan jövedelmezősége, hogy 300 ezer korona kölcsön folyósítható volna.

A nemzet akarata. A mai napon újlag az országnak három törvényhatósága tört pálcát az obstrukció felett, elhatározván, hogy feliratban tiltakozik a Justh-párt időpocsékoló kerékkötése ellen. A mai napon Hevesvármegye, Csanádmegye és Pozsonymegye közönsége hozott tiltakozó határozatokat az obstrukció ellen. Igen figyelemreméltó Hevesmegye határozata, mert ez a vármegye mindenkor erős vára volt az ellenzéknek és választókerületeiben is többnyire az ellenzéki lobogó került ki győztesen, épen ezért Hevesmegye határozata igen jellemző tünete annak, hogy Justhék technikázása folytán miképen veszíti el az ellenzék régi hiveinek rokonszenvét. Csanádmegye határozatának jelentősége szintén igen nagy. Ez a törvényhatóság az, melynek székhelyén, Makón, Justh Gyula nyert mandátumot, amelynek közgyűlési termében Justh Gyula is helyet foglal. A technikázók vezére már tegnap óta Makón tartózkodott, szervezte pártját a közgyűlésre és tegnap tartott beszámolójában igazolni igyekezett politikáját. Hogy Justh Gyula minden erőfeszítése dacára is a törvényhatósági közgyűlés helytelenítését fejezte ki az obstrukció felett, ez ismét csak annak bizonyítéka, hogy a technikázás a magyar parlamentben az egész ország akarata ellen történik és valóságosan nem egyéb, mint két-három tuat ember handabandázása egy egész nemzet akaratával szemben.

Justh Gyula Makón. Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke, vasárnap beszámolót tartott Makón. Beszámolója kezdetén Justh visszapillantást vetett a multra. Kijelentette, hogy politikai pályáján az elveknek a hatalmat alárendelte és soha sem volt kapható hogy a hatalomért az elveket cserbenhagyja. Aztán rátért az obstrukció védelmére s kijelentette, hogy más fegyver a védekezésre nincs. Ne féltsé a Justh-párttól a parlamentárizmust senki, hisz az általános, egyenlő és titkos választójoggal épen a parlamentárizmus tisztaságát kívánják biztosítani. Szól aztán Justh az új hadügyminiszter beköszöntőjéről és a kormányelnöknek a husdrágaság kérdésben adott válaszáról. Kifejti végül, hogy a választójog radikális reformja épen a magyarság ügyét szolgálja és elő fogja mozdítani a nép szellemi és anyagi gyarapodását. Beszéltek még Kun Béla képviselő, Kunfi Zsigmond dr., Jászi Oszkár dr., Buza Barna, Hajdu Frigyes s a feministák képviselőiben Müllerné Miskolci Eugénia. Végül határozati javaslatot fogadtak el, melyben a képviselőházat az általános, egyenlő és titkos választójog megvalósítására serkentik.

Szavaz a t. Ház. A képviselőház ma délelőtt tíz órakor Kabos Ferenc elnöklése mellett ülést tartott. Egész ülés alatt szavaztak. Három névszerinti szavazás volt. Az ülés két óra-
kor végződött.

MULATSÁGOK.

(=) Szüreti multság. Az aradi nyomdászok tegnap szüreti multságot tartottak a Városligetben. A kitűnő multság csak a hajnali órákban ért véget. A tiszta jövedelem az aradi Munkás-Ötthon alapot gyarapítja.

Török-olasz háború küszöbén.

— Olasz hajók Tripoliszban. —

Arad, szeptember 25.

Lesz-e háború Tripoliszban ez a mai nap legaktuálisabb kérdése. Az alábbi táviratokból a felületes szemlélő határozottan azt olvashatja ki, hogy igenis lesz. A külpolitikai bonyodalmakban járatos emberek azonban nem felejtették még el a marokkói kérdésben lezajlott harcias kardesörtetést, amelyből minden pillanatban a háború kitörését lehetett várni. Am Marokkóban minden háborús izgalom dacára is elsimultak a hullámok és nincs kizárva az az eshetőség a tripoliszi konfliktusnál sem.

A mai hírek jórészt komolyan háborúsak, mert nemcsak az olasz hajóraj felvonulásáról, hanem olasz csapatok tripoliszi partraszállásáról is tudnak. Törökország azonban máris diplomáciai beavatkozás megszerzésén fáradozik és alig hihető, hogy a nagyhatalmak diplomáciai közbelépés nélkül megengednék egy véres háború kitörését.

Az olasz flotta elindult.

A hajóraj, mely a siracusai kikötőből szombaton elindult, két divízióból áll. Az első divízióhoz tartoznak Róma, Napoli, Amalfi és Pisa nevű páncéloshajók, melyek sebessége huszonhárom csomó. A második divízióhoz tartoznak az olasz flotta régebbi hadihajói: Garibaldi, Feruchio és Varese, melyek sebessége huszonegy csomó. Ezekon kívül mind a két divízióhoz több torpedó és torpedózó tartozik.

A flotta elindulásának híre érthető izgalmat keltett nemcsak Olaszországban, hanem az összes európai diplomáciákon, ahova már vasárnap este megérkezett a távirati jelentés. Konstantinápolyban a hír már abban a formában terjedt el, hogy az olaszok megszállták Tripoliszt. Villámgyorsan terjedt el a riasztó hír a török fővárosban. A török lapok külön kiadásokban adták tudtul a közönségnek és felszólították a kormányt, hogy azonnal nyit felvilágosítást követeljen az olasz kormánytól, és szükség esetén háborúval is védje meg a török birodalom integritását. A török hadügyminiszterium, mely hétfőn reggelre várta a Siracusából elindult olasz flotta Tripoliszba való megérkezését, elrendelte, hogy a török hajók intőjelet adjanak az olasz hadihajóknak és minden körülmények között akadályozzák meg azok kikötését.

Olaszország mozgósít.

Az a felvilágosítás, melyet az olasz kormány a kérdezősködő képviselőknek, újságoknak adott, csökkenteni igyekszik a flotta elindulásának jelentőségét. A kormány kijelentette, hogy a hadihajók parancsnokai lepecsételt rendletekkel indultak el Tripoliszba, de céljuk csupán tüntetés és az, hogy a mohamedán lakosságtól fenyegetett európaiak életét és vagyonát megvédje. Ennek bizonyítéka az, hogy a hadihajók sem teljes csapatokat, sem nagyobb mennyiségű élelmiszert és municiót nem vittek magukkal.

Ezt a védekezést azonban megcáfolják azok a kijelentések, melyek Tunison keresztül érkeztek az európai udvarokhoz. Ezek szerint az olasz kikötőből már negyven szállítóhajó indult el Tripolisz felé, lőszerrel és élelmiszerekkel. Milanóban, Nápolyban és Turinban mozgósították a Vöröskereszt ottani kirendeltségeit. A mozgósítási híreket Milánóból is megerősítették. Az innen Rómából érkezett jelentések azt mondják, hogy egész Olaszországban nagy lelkesedéssel fogadták a mozgósítás hírért és tüntettek a kormány mellett. Már a szombat

délutáni tőzsdén erősen érezhető volt a háborús hírek hatása. A kurzusok, különösen az olasz járadék kurzusai erősen estek.

A mozgósítás híre a vatikánban is nagy nyugtalanságot keltett. A pápa részletes jelentést kért és azt a reményét fejezte ki, hogy a konfliktust még békésen elintézhetik.

Vasárnap a késő esti órákban már az a hír terjedt el, hogy az olasz hadihajók kikötöttek Tripoliszban, a csapatok már szárazföldön vannak és a török hajók két olasz szállítóőzöst konfiskáltak. Ezeket a híreket azonban illetékes helyen nem erősítették meg.

Háborús hírek Konstantinápolyban.

Konstantinápolyban vasárnap reggel az a hír terjedt el, hogy az olasz hajók már kikötöttek Tripoliszban és több török hajót hatalmukba kerítették. Ez a hír a szultán palotájába is elhatolt és a szultán a bajram ünnep ceremóniái után magához hívatta a nagyvezirt és jelentést kért. A nagyvezir kijelentette, hogy Konstantinápolyban nincs közvetlen összeköttetése Tripoliszsal és így, ha igaz is az olasz megszállás híre, arról a török kormány csak néhány nap mulva kaphat hivatalos jelentést. A török hadügyminiszterium szintén nem kapott hivatalos jelentést, itt csak annyit tudnak, hogy az olasz kikötőkben állomásozó hajók parancsot kaptak, hogy készen álljanak az elindulásra. A többi hír még nem nyert megerősítést.

A török hadügyminiszterium lázasan készülődik. Az intézkedéseket egy bizottság vezeti, melynek élén a hadügyminiszter áll.

Egy olasz postagözös, mely Athénből indult el, tegnap reggel a Dardanellákhoz érkezett, de rögtön visszafordult, mert parancsot kapott a visszatérésre. A konstantinápolyi kikötői hatóság egy olasz hajónak, amely tegnap akarta elhagyni a kikötőt, nem engedte meg az elindulást.

Izgalom Tripoliszban.

Páris-ból jelentik: Miatán a tripoliszi kábelösszeköttetés olasz kezekben van, ide csak Tunison keresztül érkeznek hírek. A mohamedán lakosság körében nagy lelkesedést keltett az olasz hadikészülődések híre. Szombaton a tripoliszi két európai klubot bezárták és a legnagyobb pénzintézet, a Banca di Roma fiókjai szombaton délután már nem nyitották ki a pénztárait. Különösen a Tripoliszban nagy számban élő zsidók félnek a háborútól és nagy részük már a mult héten elmenekült Tripoliszból. A benszülőttek az ország védelmére zászlóaljat alakítottak.

Tripoliszban jelenleg öt osztrák alattvaló is él. Az osztrák-magyar konzulon kívül, aki röviddel ezelőtt foglalta el állását, egy Ardbauer nevű bécsi Szahara kutató vezetése alatt négytagú expedíció időzik Tripoliszban.

Mi történt Tripoliszban.

Páris, szeptember 25. Az ide ma délelőtt érkezett távirat szerint a török flotta Tripoliszba való érkezését ma reggelre várták, eddig azonban nem érkezett hír a flottáról. Ugyane távirat szerint *Olaszország hatvanezer katonát küld Tripolisz felé és ha ez nem lesz elégséges, további csapatok indulnak.* Abban a pillanatban, mikor az olasz katonák Tripolisz földjére lépnek, Törökország megszakít minden diplomáciai érintkezést Olaszországgal és a *fegyveres mérközés elkerülhetetlenné válik.*

Berlin, szeptember 25. A *Tageblatt* konstantinápolyi tudósítója osztrák magyar diplomáciai körökben szerzett értesülése szerint a konstantinápolyi nagykövetség arról értesült, hogy *Olaszország csapatokat szállított partra*

Tripolisban. A nagykövetség még nem kapott hivatalos utasítást, hogy ezzel a lépéssel szemben tiltakozzék-e, vagy pedig semleges maradjon. Németország sem küldött még utasítást konstantinápolyi nagykövetének, sőt a diplomáciai képviselők még arról sem kaptak hivatalos értesítést, hogy mi a szándéka Olaszországnak Tripolisban. A Tripoliszsal való táviróösszeköttetés hír szerint meg van rongálva. A Taurus esztrák magyar állomáshejő, valamint a konstantinápolyi német és orosz állomáshejők minden eshetőségre készen állanak.

Konstantinápoly, szeptember 25. A nagyvezéri hivatal római konzulátusa utján hivatalos értesülést nyert arról, hogy az olasz kormány, a fenyegető helyzetre való tekintettel, az olasz érdekek védelmére Tripolisz ellen katonai intézkedésekre tett előkészületeket.

A hatalmak és a Török-kormány.

Konstantinápoly, szeptember 25. A portához közel álló körökből azt jelentik, hogy Ausztria-Magyarország Németországgal egyetértve azt a tanácsot adta a pontának, hogy teljesítse Olaszország követeléseit a béke érdekében.

Páris, szeptember 25. Az itteni lapok egyértelműen azon a véleményen vannak, hogy a hármasszövetség támogatni fogja Olaszország akcióját.

Róma, szeptember 25. A Tripolisban élő angolok védelemért fordultak kormányukhoz. Az angol kormány értesítette erről az olasz kormányt és felszólította, hogy védje meg a tripoliszi angolokat. Angolország tehát támogatja Olaszországot.

A német kormány megtiltotta a török hadseregnek szolgáló német tiszteknek, hogy az Olaszország ellen induló akcióban részt vegyenek. Hasonló utasítást adott az angol kormány is az angol tiszteknek.

Berlin, szeptember 25. A kormányhoz közel álló lapok azt írják, hogy Németország és Ausztria-Magyarország támogatni fogja Olaszországot, valamint Olaszország is támogatja Ausztria-Magyarországot Bosznia annexiójában. Magáról Aehrenthal közös külügyminiszterrel azt írják a lapok, hogy a külügyminiszter nem nézi jó szemmel Olaszország afrikai térfoglalását.

Bécs, szeptember 25. A török kormány — jól értesült források szerint — Olaszország fellépése ellen Németország és Ausztria-Magyarország intervencióját fogja kérni. Ez irányban a szükséges lépéseket már meg is tette a török kormány.

Megveszik Tripoliszt?

Páris, szeptember 25. Beavatott forrásból azt a hírt közlik, hogy a már régebben is felmerült eszme szerint Olaszország hajlandó pénzbeli kártérítést fizetni Tripoliszért Törökországnak. A vételár hatvanmillió lira lenne.

Törökország hangulata.

Páris, szeptember 25. A Matin jelentése szerint a porta értesítette az olasz kormányt, hogyha az olasz hadihajók kikötnek Tripoliszban, akkor a török kormány az európai és ázsiai Törökországban élő 50.000 olaszt azonnal kiutasítja és az olasz kereskedelme bojkottálja.

Berlin, szeptember 25. A Deutsche Tageszeitung jelenti Konstantinápolyból: A török hadügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy Olaszország tulságosan sokat tesz kockára tripoliszi akciójával. Dsavid bey volt pénzügyminiszter kijelentette, hogyha az olasz hajók kikötnek Tripoliszban, az rablótámadás lesz,

amelyre Törökország hasonlóval fog válaszolni.

Konstantinápoly, szeptember 25. Az itteni olasz ügyvivő ma tudatta a görög kereskedelmi hajókkal, amelyek a görögök ellen kimondott bojkott miatt olasz lobogó alatt kötöttek ki Konstantinápolyban, hogy ne használják tovább az olasz zászlót. Az ügyvivő kijelentette azt is, hogy erre a lépésre annak a tudása készletti, hogy a tripoliszi kérdésben beállott fordulat miatt nem vállalhat felelősséget az iránt: nyujt-e már a legközelebbi napokban védelmet a görög hajóknak az olasz lobogó. — A konstantinápolyi olasz kolónia hivatalosan tudatta több előkelő tagjával, hogy tegyenek meg minden előkészületet esetleg azonnali elutazásra.

Konstantinápoly, szeptember 25. Mindenféle a rémhírek a legnagyobb izgalmat keltik tegnap óta. Mindenekelőtt mély megdöbbenést keltett a szenzáció, hogy az olaszok megszállták Tripoliszt. Erre a hírre a tőzsdén az árfolyamok rohamosan esni kezdtek. A higgadtabb elemek ugyan még nem hitték el, hogy olaszországi csapatokat szállítottak a partra, annál határozottabb jelentések érkeztek azonban a tőzsdére arról, hogy Olaszország rendkívüli katonai intézkedéseket tesz és a viszony egyre feszültebb a két ország között. Tripoliszból táviratok érkeztek a portához, hogy az ország védelmére száz becsülött zászlóaljzat alakítanak. A Tanin felveti azt a tervet, hogyha Olaszország megtamadjá Tripoliszt, úgy az olasz partok mentén el kell fogni az olasz kereskedelmi hajókat.

Port Said, szeptember 25. Az a hír terjedt el, hogy a török Meszsinában elfogták a Regina Margherita nevű olasz gőzöst. A Bosporo olasz gőzös ép ezért mára tervezett indulását elhalasztotta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A merénylő kávé. Fränkl Lajos, a merénylő kávéháztulajdonos, ma ügyvédje Bedő Árpád dr. utján felfolyamodást nyújtott be az aradi kir. törvényszék vádtaácsához a vizsgálóbírónak a letartóztatást elrendelő végzése ellen. A felfolyamodás elmondja, hogy Fränkl szokásától nem lehet tartani s így nincs szükség a fogvatartásra. A vádtaács a napokban dönt a felfolyamodás ügyében.

§ Kártérítési per. A múlt évben történt, hogy az aradi állomáson Tóth Pál államvasuti kocsifékező tolatás közben egy zökkenőnél oly szerencsétlenül bukott ki a mozgó vonatról, hogy a kerekek alá került, melyek halálra gázolták. Miután a vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség Tóth önhibáján kívül történt, keresetképtelen özvegye most saját és négy gyermeke nevében 24.000 koronás kártérítési keresetet adott be a törvényszékhez az államvasutak ellen.

§ Elítélt magán-detektiv. Megirtuk, hogy Sas-hegyi Schreyer Sándor aradi magánkutatót az aradi büntetőjársírbíróság 1 heti fogházra ítélte csalás vétségéért. A magánkutató ugyanis egy aradi embertől 100 koronát csalt ki azzal, hogy fiának ösztöndíjat eszközöl ki. Felebbezés folytán az ügy a törvényszék elé került, mely a járásbíróság ítéletét jóváhagyta.

§ Uriasszony és színész. A napokban szenzációs váloperben fog ítéletet mondani a gyulai törvényszék. A váloper egy intelligens, a megyei társadalomban vezetészerepet játszó ember és felesége közt fog lefolyni, még pedig egy fővárosi színész F. Z. miatt. A férj ezelőtt tíz esztendővel nősült. Felesége a megye legszebb leánya volt, akivel szép hozományt kapott. Az asszony szeretett szépen öltözködni s szabó- és kalapszámhája több ezer koronát tett ki évenként, hisz a legelegánsabb kalapból 15—20 kellett neki egy esztendőben. A férj szerette a feleségét s bár keservesen, de mégis fizette a hatalmas számlákat. Családi boldogságukat nem

zavarta semmi egészen a legutóbbi időkig, amikor egy kabaré hirdetett előadást abban a községben, ahol a válofelek laknak. A kabaré slágeré volt egy fővárosi ismert színművész, F. Z. vendégszereplése. A vendégszereplő színész nem tartozik Adoniszok közé, de azért mint színművész sok sikert aratott a gyengébb nemnél. Állítólag a szép asszony is érdeklődött a színész iránt, aki az érdeklődést észre vette és megismerkedett a hölgygyel. A barátság intímabb lett, a bohém lelkű asszony kissé szabadban viselkedett s a község kávéházai pedig gondoskodtak arról, hogy csakhamar elterjedjen a községben, hogy a színművész és a szép asszony gyengébb érzelmeiket táplálják egymás iránt. A pletyka végre — mint szokás — legutoljára eljutott a férj füléhez is, aki nem sokat járt utána, hogy meggyőződhessen, vajjon a kósza híreknek van-e valami alapja, hanem egyszerűen beadta a válókeresetet felesége ellen.

Elhelyezték

az aradi háziezred önkénteseit.

— Váratlan intézkedés. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25.

Kinos feltűnést keltő rendelet jelent meg vasárnap este az aradi háziezred ugynevezett napiparancsában, amely tudvalevőleg az összes aktuális katonai intézkedéseket szokta magában foglalni. A napiparancs arról szól, hogy az október elsején bevonuló egyéves önkéntesek ne vegyenek ki Aradon állandó lakást, mert ezután

a 33 ik gyalogezred önkéntesei nem Aradon, hanem a szerb határ közelében, a temesmegyei Fehértemplomban szolgálják le az esztendő felét.

Az önkéntesek kiképzése félesztendőig tart, azután a századokhoz osztják be őket és rendszeres csapatszolgálatot teljesítenek. A félesztendőig tartó kiképzés alatt működik a tulajdonképeni önkéntes iskola; eddig az aradi 33. gyalogezred önkéntesiskolája mindig Aradon volt, szintugy a szegedi 46. gyalogezredé, a temesvári 29. és a karánsebesi 43. gyalogezredé az ezred székhelyén működött.

Most azonban nemcsak az aradi ezredét, hanem a hetedik hadtest területén levő több ezred önkénteseit is Fehértemplomba viszik október elsején és ott tartják őket hat hónapig. Nem bizonyos, hogy azután is valamennyi önkéntes visszakerül e Aradra, mert az egyes századokhoz való beosztás még nem jelenti azt, hogy az ezred Aradon lévő századaihoz jutnak-e. Tudvalevőleg az aradi 33. gyalogezrednek négy százada a boszniai Focsában állomásozik. S az is megtörténhetik, hogy más ezredhez helyeznek át néhány aradi fiut. Érdeklődünk katonai körökben, hogy miért éppen Fehértemplomot szemelte ki a hadvezetőség erre a koncentrációra?

— Mi magunk se tudjuk ezt a rejtélyt megfejteni — mondta egy, az ezred ügyeibe avatott katonatiszt — s azt hisszük nem is tudódik ki ennek oka októberig, amikor a tényleges áthelyezés megtörténik.

Nem kell külön hangsúlyozni, hogy az önkéntesek elvitele milyen gazdasági veszteséget jelent a városra. Tekintélyes a száma amaz iparágaknak, amelyek az önkéntesek révén szép summához jutnak, mert hiszen itt szereztek be minden szükségletüket.

Vitán fölül áll, hogy az önkéntesek elhelyezése károsodást jelent és éppen ezért remélhető, hogy a város intézőkörei nem nézik ezt tétlenül. Emlékezzünk rá, hogy néhány évvel ezelőtt a debreceni ezred önkéntes iskoláját akarták hasonló módon elvinni. A város vezetősége azonban mindent elkövetett, hogy ezt megakadályozza. Azt hisszük, ami Debrecen mozgalmának sikerült, az az akció Aradon is eredménynyel járna.

Elítélt ügyvéd.

(Az aradi kamara fegyelmi büntetése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25.

Az aradi ügyvédi kamara válaszmánya ma délután a fegyelmi bírósági végtárgyalást tartott Kollár János mezőberényi és Morár Valér dr. máriaradnai ügyvédek fegyelmi ügyeiben. Az ülésen, amelyen Trutia Péter dr. elnökölt, Czédly Károly dr., Köpf János dr., Mittler Izidor dr., Tolnai János dr. válaszmányi tagok és Schütz Henrik dr. kamarai titkár vettek részt. Morár Valér dr. orvosi bizonyítvánnyal igazolta hosszabb ideig tartó betegségére hivatkozva nem jelent meg a tárgyaláson és így az ellene folyamatban levő fegyelmi ügy végtárgyalását a jövő hónapra tűzte ki a válaszmány.

Kollár János mezőberényi ügyvéd fegyelmi ügyében, amely előbb Ladányi Sándor mezőberényi lakos, azután még Reisinger Ferenc dr. aradi ügyvéd panaszára indult meg, ifj. Szalay Károly dr. kamarai ügyész a következőkben ismertette a tényállást:

Kollár János ellen Ladányi Sándor azért tett fegyelmi panaszt, mert őt és testvéreit vagyonguból kiforgatta, Reisinger Ferenc dr. ügyvéd pedig azért, mert őt egy beadványban súlyosan megsértette. Még 1902-ben megszerzte Kollár János Ladányi Bálint ingatlanait: a hat Ladányi testvér földjének egy hatod részét. Kevéssel utóbb az ügyvéd a többi öt birtokos ellen a vagyongubozás megszüntetése végett pert indított, amelyet Ladányiék meg nem jelenése következtében makacssági ítélettel nyert meg. Az ítélet Kollár részére 69 kor. 75 fillér perköltséget is állapított meg. Ezt a közben 95 koronára szaporodott perköltséget az ügyvéd bekebelezte Ladányiék földjére.

A törvény előtti ügyekben teljesen járattán Ladányi familia ki is fizette a perköltséget. Kollár szabályszerű nyugtát adott, amelyben a bekebelezés törléséhez hozzájárult. Ladányiék annyira nem voltak tisztában jogaikkal, hogy a bekebelezett 95 koronát a telekkönyvnel nem töröltették.

Igy eshetett meg, hogy két évvel utóbb Kollár János a békési járásbírósnál árverést kért Ladányi Sándor és testvérei birtokaira a vagyongubozás megszüntetése miatt és még föl nem számított költségei iránt, még pedig olyan ingatlanra is, amelynek a vagyongubozási perhez semmi köze nem volt. 1906. április 20-án Kollár megtartatta az árverést és mint egyedüli jelenlevő a 4 katasztrális hold földet 246 kor. 40 fillérért vette meg, a jegyzőkönyvbe pedig 95 korona költségét — a már kifizetett 95 koronát — felszámította.

Hosszas pereskedés után tudták csak Ladányiék földjüket visszaszerezni Kollártól, akiről a gyulai törvényszék, valamint az ítélőtábla is ítéletileg megállapította, hogy nem volt joga az árverés kitűztetéséhez és rosszhiszeműen járt el. Négy pert kellett lefolytatni Ladányiéknek Kollár ellen, amíg az ügyvéd minden fórum előtt vesztés maradván törölte tulajdonjogát.

Ladányiékát Reisinger Ferenc dr. aradi ügyvéd képviselte, akit azután Kollár János minden ok nélkül brutálisan megtámadott beadványaiban. „Duhajkodó bakakáplár“, „pök-hendi eljárás“, „pénzéhez“ — ezek voltak a mezőberényi ügyvéd kedvencei kitételei.

Az ügyvédi kamara fegyelmi bírósága ezek alapján vád alá helyezte Kollár Jánost. A fegyelmi alá vont ügyvéd nem is tagadta a tényállást a mai tárgyaláson,

Ifj. Szalay Károly dr. kamarai ügyész 500 korona pénzbüntetés kiszabását kérte a kétréndbeli súlyos fegyelmi vétség miatt Kollár János ellen. A tényállásból megállapítható,

hogy Ladányiék jogosan mondhatták, hogy Kollár őket kiforgatta vagyonguból. Az ügyvéd rosszhiszeműségét bírói ítéletek is kimondták. Reisingert pedig épen a jogos és igazságos kötelességeljesítés miatt támadta meg Kollár. Tekintettel arra, hogy Kollár János már többször volt fegyelmileg büntetve és jelenleg is fegyelmi büntetés alatt áll. Kérte az ügyész a súlyos pénzbüntetés kiszabását.

Kollár János védelmében aggkorára hivatkozott és azt vitatta, hogy az árverésen jóhiszeműen járt el. Reisinger ellen pedig azért volt ingerült, mert Reisinger őt megleckéztette egy levélben.

A fegyelmi bíróság ezután Kollár János mezőberényi ügyvédet az ügyvédi rendtartás 68 szakaszának b. pontjába ütköző kétréndbeli fegyelmi vétségben bűnösnek mondotta ki és 300 korona pénzbüntetésre ítélte.

A fegyelmi ítélet ellen Kollár János felebezett.

Ötszáz tengerész halála.

— Felrobbant páncélos hajók —

Távirati tudósítás.

Páris, szeptember 25.

Toulonban, Franciaország egyik legnagyobb földközi tengeri hadi kikötőjében ma reggel hat órakor iszonyu, megrendítő katasztrófa történt. Felrobbant egy páncélos hajó, a hatalmas detonációt sülyedés követte és ötszáz tiszt meg matróz a lángok martaléka lett. A részletekről a következő tudósítás számol be:

Toulon, szeptember 25. A Liberté páncélos hajónak, amely a kikötőben horgonyzott, felrobbant a löporkamrája. A katasztrófa idején közel hatszáz főnyi legénység tartózkodott a hajón. Egy pillanat alatt lángban állt a páncélos. Még a detonációt is tulharsogta az az infernalis halálüvöltés, amely a matrózok mellől szakadt föl. Egymásután sülték meg a szerencsétlenek. Tizenkilenc perc alatt elsülyedt a hajó, amely csaknem egészen elégett. Csak azok menekültek meg, akik idejekorán beleugrottak a tengerbe. Segíteni nem lehetett, mert a hatalmas tüzzel égő hajó megközelíthetetlen volt. Katasztrófa után a hajó szénfekete roncsait és összeégett holttesteket ringattak a hullámok. A touloni parancsnokság nyomban értesítette Délcassé tengerészeti minisztert a szörnyű pusztulásról. Párisban gyorsan elterjedt a hír és mindenütt mély megilletődéssel beszéltek az ötszáz matróz rémes sorsáról. A tengerészeti miniszteriumra és sok középületre kitűzték a gyászlobogót.

Páris, szeptember 25. A Demokrácia páncélos hajó 20 halottat és 50 sebesültet hozott felszínre. A Liberté hajó roncsai után állandóan kutatnak. A Republic és a Verité páncélosan is, amelyek a Liberté mellett horgonyoztak, egész sereg halottat és sebesültet találtak.

Egy szemtanu így mondta el a Liberté hajón történt rémes robbanást:

— Midőn két kisebb explózió után nagy fekete füstoszlop szállott föl, a parancsnok nyugodt hangon mondta a megrémült matrózoknak: „Komoly dolog nem történt; a hajón támadt tüzet lokalizálják.“ Ebben a pillanatban rettenetes robbanás támadt a hajón leirhatlan pánik tört ki. Aki tehetett a tengerbe ugrott, de a legtöbb ember a levegőbe röpült. Én magam se értem, hogyan menekülhettem meg. A legbátrabb altisztek is kétségbeesetten törtek utat maguknak, hogy a vízbe ugorjanak és uszva próbáljanak megmenekülni.

Páris, szeptember 25. A Liberté hajón 300 halottat állapítottak meg eddig, de más hajókon száz halott van, a roncsokról pedig külön 50 holttestet vontak elő.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Aradi színészek sikere. Hódmezővásárhelyről írják, hogy a minap a társulat bemutatta Erkel Ferenc hatalmas operáját: *Bánk-bánt*. Az előadást zsufolt ház nézte végig és nem győzött tapsolni a szereplőknek. Wlassák Vilmának, Fekete Arankának, Polgárnak és Cseh Ferencnek felejthetetlen sikere volt. Általában a darab rendezése, kiállítása kifogástalan volt.

* Zigomár sikere és Zigomár bukása. Amikor e sorok íródnak, bár alig egy rövid félóra választ el az éjféltől, az Apolló mozgószínházban még tart Zigomár előadása. A mai napon is oly óriási embertömeg rohanta meg állandóan a színház pénztárát, hogy a rendes előadásokról kirekedt közönség felszólítására az Apolló igazgatósága kénytelen volt féltizenegy órakor még egy előadást megkezdni. Szinte hihetetlennek tetszik, hogy amikor ma, a harmadik napon is Zigomár — hiteles adatok szerint — ezer ötszáz embert vont az Apolló színházba, addig a kolosszális detektívdráma másutt megbukott. Ha azonban némi hozzáértéssel tárgyaljuk a kérdést, megtaláljuk az érthető magyarázatot. Olyan nagyszabású főlvételről, amelyen a Zigomár, ezer és ezer példányt készít a filmgyár. Amíg az első példányok teljes hűséggel adják vissza az igazi művészettel megírt és csodás technikával feldolgozott cselekményt, addig az ezredik, sőt talán a kétezredik példány már csak silány kópia, amelyben elvesznek az érdeklődést felkeltő és az értéket megadó nüanszok. Így történhetik aztán meg, hogy egy és ugyanazon főlvétel sikert is tud aratni és meg is tud bukni. Az Apollószínház épen ezért nagy figyelemmel volt arra, hogy az első eredeti példányok közül vásároljon meg egyet. Az Apollóban egyébként minden is műsoron van Zigomár.

177

* A bűnös asszony. (Az *Uránia szenzációja*.) A nagy várakozásnak, amelyet Zigomárhoz fűzött az Uránia igazgatósága, sajnos nem felelt meg a drága kép. A közönség bámulatos érdeklődése erre nem méltó képnek jutott ki, mert Zigomárt csak a fővárosi reklám fujta föl szenzációvá, valójában közönséges ponyvadetektívdráma telve vaskos hihetlenséggel. Miután pedig az Uránia igazgatósága kizárólag művészi értékű látványossággal akar szolgálni közönségének, a selejtes képet már le is vette a műsorról és helyette a kinematografia legnagyobb hírű írója Urban Gadnak új nagyhatású drámáját hozta már ma színre. A *bűnös asszony*, ez a valóban szenzációs és izgalmas mozidráma, amelynek szereplőit elsőrangú művészek káprázatosan játszó. Osten lovag dragonyos tiszt felesége a bűnös asszony, a szép Mária grófnőnek még leánykorában hűségese udvarlója volt Rowenberg, a híres urlovas, Osten jóbarátja. A dragonyostiszt a mézeshetek után elhanyagolja ifju feleségét, akinek forró vérének azután könnyen hozza pezsgésbe az udvarlóként jelentkező Rowenberg. Elcsábítja az asszonyt és viszonyukat izgalmas veszélyek között is titokban tudja tartani, egy lövészeny katasztrófánál bekövetkező haláláig. Ekkor a férj megtud mindent és feleségét, a bűnös asszonyt öngyilkosságra kényszeríti. Az izgalmas gyönyörű drámát szenzációs hatással mutatták be ma az Uránia-ban.

175

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

A diadalmas és a bukott Zigomár.

— Aradi mozik vetélkedése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25.

A legöregebb emberek emlékeznek még arra az időre, midőn még Budapesten sem volt minden sarkon két mozi. Akkoriban a színigazgatók azt hirdették, hogy a mozi tulajdonosok a legboldogabb emberek: nincs bajuk a primadonnaháborúkkal, a színészek nem mondják le az előadást indiszpozíció miatt, sőt még ákontót sem kérnek. Hát ez kérem élénk tévedés. Amint azt most az aradi példa is mutatja, igenis, a moziban is dühöng a primadonna háború.

A primadonna: a nagy, a dicső, a Zigomár. Zigomár, Középeurópa és a szomszédos falvak legnagyobb apacsa, a vérengző, a leleményes. Napokon keresztül hirdették a plakátok:

Zigomár jön!
Zigomár itt van!
Zigomár az Apollóban!

Ellepték az utcát a röpcédulák, melyek elmagyarázták, hogy a véreskezű rablóvezér hat napig fog vendégszerepelni az Apollóban. Rendszerben is lett volna az ügy, azonban a derék rablóvezért, mielőtt felléphetett volna, elfogták. Dehogy! Nem a rendőrség fogta el, hanem az Uránia színház.

Zigomár azonban nem olyan fiatalember, hogy ki lehetne fogni rajta. Zigomárt nem lehet csak úgy mirmixdirnix elfogni, mert a szép szőke rabló mindig kiszabadítja magát. Ezuttal azonban egy bökkenő volt, Zigomárt ugyanis szőröstől-bőröstől, ezerméterestől együtt eladták. Ez már nehezebb probléma volt a rablóvezérnek, de ő ezen is túltette magát. Egyszerűen két részre vált. S míg a jobb profilját az Apollóban mutogatta, addig a baloldala az Urániában játszott. Ez az egyszerű megoldás be is vált volna, azonban Zigomár bejelentette az ultimót. Nem akart tovább két helyen játszani. Uglátszik fárasztotta a dolog. Így az Uránia kénytelen volt levenni a műsorról a Zigomárt.

Az Uránia kommunikéje így ma már azt hirdette, hogy a Zigomár megbukott, nem tetszett a közönségnek. Mára már a Bűnös asszonyt hirdette az Uránia. Régikabala azonban, hogy asszonyokkal nem jó kikezdeni. A Bűnös asszony ugyanis, amint az bebizonyult, nemcsak bűnös, de pontatlan is. Önagységának ugyanis migrénje volt s így nem akarta magát az utazás kényelmetlenségeinek kitenni. Egyszerűen nem utazott le Aradra s helyette a délutáni előadáson a Veszedelmes életkor ugrott be. A Bűnös asszony időközben azonban mégis meggondolta a dolgot s az esti gyorsal mégis megérkezett, a 8 órai előadáson teljes életnagyságban fellépett.

Ilyen bonyodalmak voltak az Urániában a primadonna miatt, de a másik mozi tulajdonosa, Apolló istenasszony egyenes leszármazottja sem maradhatott nyugton. Ott meg Zigomár mester okvetlenkedett. Bántotta az önértékét, hogy megbukással vádolták meg s addig nem maradt nyugton, míg a nevében egy nyilatkozatot nem közöltek a lapban. A nyilatkozatban kijelentette, hogy ő nem csuszott le, sőt ellenkezőleg. Annyira bukna rá az emberek, hogy a rendes előadásokon meg sem nézheti őt mindenki. Tíz órán túl direkt pótelőadásokat kellett tartani, melyen természetesen főleg a pótesküdek, pótniemandok és póttartalékosok vettek részt. Azt is megmagyarázza a nagy apaca, hogy miért nem lép fel többet az Urániában. Egyszerűen, mert (ezt ő állítja így) Aradra a képet tulajdonképpen az Apolló szerezte meg. Nem

is szándékozott ő az Urániában fellépni. Annyira nem, hogy már utban is volt Zigomár, a szép kereskedelmi utazó (vagy legalább is a film) Amerika felé. Hamburgig el is jutott, de ott olyan valami történt vele, ami még soha életében. Ami nem sikerült Broquet Pálnak, a nagy magánkutatónak s vele együtt az egész párisi rendőrségnek, azt meg tudta tenoi az Uránia. Egyszerűen elfogta az összes apacetudományok doktorát és a fülénél fogva Aradra cipelte. Ez a szégyen életuntá tette a nagy Zét, amit legjobban az mutat, hogy naponta átlag ötször, mint ujjon Sámson, magára rántja palotáját s a romok alá temetkezik.

Zucker Henrik a bíróság előtt.

— A nagymező-utcai tüzek. —

írártati tudósítás.

Budapest, szeptember 25.

A budapesti büntető törvényszék ma kezdte tárgyalni Zucker Henrik üvegnagykereskedő és társai bűnyjét. Zuckernek a nagymező-utcai üvegraktárában a múlt év júniusától augusztus közepéig egymásután, rövid időközben hatszor ütött ki a tűz és miután a rendőrségnek az a gyanuja volt, hogy a tüzek csak gyújtogatásból keletkezettek, ebben az irányban folytatott nyomozást, melynek eredménye az lett, hogy Zucker raktárosát, Hammer Samut letartóztatták. Hammer állhatatosan tagadta, hogy neki vagy Zuckernek a gazdag nagykereskedőnek bármi része volna a gyújtogatásban. Később azonban fordított vallomásán és azt adta elő, hogy Zucker megbízásából a tüzek után selejtes árukat összetört s azt a tűz által elpusztított holmi közé vegyítette, hogy ezen a réven a biztosítótársaságot megkárosítsa s hogy ebben a munkában Zucker alkalmazottai, Szántó Géza és Fischgrund Dávid segédkeztek neki. Az összetört áruk értékét néhány száz koronára becsülte. A rendőrség e vallomás alapján Zucker Henriket, Szántót és Fischgrundot letartóztatta. Miután a vizsgálat egyáltalán nem tudott bizonyítékot szolgáltatni a gyújtogatásra a vádlottak ellen, a királyi ügyészség a gyújtogatás vádját el ejtette.

A szenzációsnak indult bűnyű ily módon a biztosítási csalás kísérletének cselekményére zsugorodott össze.

A mai tárgyaláson Szepessy István dr. táblai bíró elnökölt. Szavazó-bírák: Bartha László dr. és Nedeczky Géza. Az ügyészséget Balás Elemér dr. királyi ügyész képviselte. Zucker Henriket Bródy Ernő dr., Hammer Samut Visontai Soma dr., Szántó Gézát Vázsonyi Vilmos dr., Fischgrund Dávidot Gál Jenő dr. védte.

A törvényszék először a vádlottakat hallgatta ki.

Zucker Henrik az általános kérdésekre elmondja, hogy tarnopóli születésű, 44 éves, izraelita vallású, üvegnagykereskedő. A vagyona körülbelül fél millió koronát ér.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Nem tettem semmit s nem tudok semmiről semmit.

Elnök: Hammer határozottan azt vallja, hogy az ön utasítására törte össze az árukat. Miért tenne ön ellen terhelő vallomást, ha nem adott volna neki utasítást?

Vádlott: Azt én nem tudom. Hammeren kívül még harminc alkalmazottam volt, miért szövetkeztem volna épen vele, aki harmadrangu állást töltött be nálam.

— Miért vall mégis ön ellen?

— Hiszen ha én azt tudnám, akkor könnyű volna az én rehabilitásom.

— Ön Hammert az első tüzeset után az akácfa utcai raktárba magához hívatta.

— Soha. Mindig a nagymező-utcai üzletben volt.

— Ön az első tüzeset után megjelent a nagymező-utcai raktárban. Észrevette ön, hogy Hammer árut összetört?

— A tűz alatt ott voltam, amíg a tüzet nem lokalizálták.

— Minden tüzeset után megbizta Hammert, hogy törje össze az árut.

— Isten ments! Soha ilyen megbízást nem adtam sem neki, sem másnak.

— Hogy kerülnek mégis olyan tárgyak a holmi közé, melyeket nem a tűz pusztított el, hanem, melyeket szándékosan összetörtek?

— Erről nem tudok semmit.

— Mikor szerezte meg a nagymező-utcai raktárt?

— 1909-ben.

— Mennyi áru volt benne?

— Kétszáznyolcvanezer korona áru.

— Mennyire volt biztosítva?

— Háromszázötvenezer koronára. Mert így vettem át a biztosítást a magyarhoni üveggyártól, melytől a raktárt is vettem.

— Tehát volt oka rá, hogy tűz pusztítsa el a raktárt, mert többre volt biztosítva, mint a mennyit megért.

— Kérem, én az árut tényleg 280.000 koronáért vettem, de az jóval többet ért.

— Önnek érdekében állott, hogy a bővli-árut összetörje, mert különben azt is át kellett volna szállítani a kőbányai új gyárába s a szállítás sok költségébe került volna.

— Nekem a szállítás semmibe se került volna, mert én azt az árut, melyet nem akartam az új gyáramba vinni, bizományba adtam.

— A vád egyik sarkpontja az, hogy ön bejelentette a biztosító-társaságnak az összetört árut is.

— Arról nem tudok semmit.

— A kimutatásban előfordulnak ezek az áruk is!

— Én nem tudok erről semmit.

— Ki állította ki a kimutatást?

— Fisch nevű alkalmazottam állította ki a biztosító-társaság tisztviselőjének utasítására.

— Kiegészített ön a biztosító-társasággal?

— A társaság az összes tüzeseteknél szenvedett károkat kifizette.

— Mennyit kapott?

— Összesen körülbelül százezer koronát.

— Van önnek valami tudomása arról, hogy hogyan támadhatott a tűz?

— Ha a rendőrség a kezemre járt volna, kinyomoztam volna az okát. Kértem, adjanak detektívet, de elutasították a kérésemmel.

— Ön csak a negyedik tüzeset után kért detektívet?

— Igen, mert addig senki sem gyanakodott, hogy gyújtogatás forogna fön. A magam költségén tartottam rendőrt a raktárban, hogy figyelje meg a munkásokat s két ezer koronát fizettem ezért a külön szolgálataért a rendőröknek.

Hammer Sámuel, a másodrendű vádlott szintén büntelenségnek érzi magát.

— Amikor az első tüzeset történt, ugymond, megtudta, hogy a kis fia gyújtotta föl a raktárt s elkeseredésében husz-harminc lámpát tört össze.

— Ön kezdetben azt vallotta, hogy Zucker biztatta fel arra, hogy törje össze a holmit.

— Erre engem egy Mándoki nevű ember tanított ki, akivel együtt voltam elcsukva.

— Amit tehát eddig vallott az mind nem igaz.

— Nem.

— Hiszen az ön vádlottársai is megerősítik az ön vallomását?

— Azokat Mándoki kitanította.

— Azt vallotta ő, hogy Zucker minden tüzeset után utasította, hogy törjön-zuzzon.

— Ezt a Mándoki rábeszélésére vallottam.

— Azt vallotta, hogy két-három vagonra valót törtek össze.

— Ez nem igaz. A mi összetört, azt oltás közben a tűzoltók törték össze.

— De az igaz, hogy Zucker az ön nevének négyszáz koronát adott?

— Arról nem tudok. Lehet, hogy a feleségem könyörgött neki, hogy segítsen rajta s ő adott neki pénzt.

A vádlott elmondja, hogy harmadmagával volt fogva s a cellában valóságos tárgyalásokat tartottak vele a raktársai. Mándoki, a sikkasztó ügyvédjelölt volt az ügyész, Angelus volt a bíró s ő volt a vádlott. Ezekben a tárgyalásokon tanulta be azt a vallomást, melylyel Zucker Henriket megvádolta.

A tárgyalást ezután holnapra halasztották.

Königsegg grófné tartásdíja.

— A Kuria elutasító ítélete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25.

Évek óta huzódó válópörben, illetve abból származó tartásdíj ügyében mondotta ki most az utolsó szót a királyi Kuria. Königsegg Fidél gróf aradmegyei ismert földbirtokos válópört indított a felesége, Ormos Irma ellen. Miután a bíróság kimondotta a válást, a grófné tartásdíj iránt keresetet indított volt férje ellen s évi négyezer koronát követelt. Az aradi törvényszék megítélte az urnőnek ezt az összeget, azonban a Kuria elutasította a keresetet.

A pör történetét ez a beadvány mondja el:

Tekintetes kir. Törvényszék! Férjem Königsegg Fidél gróf közjegyzői okiratban foglalt nyilatkozatban részemre élttem fogytáig 4000 korona évi tartásdíjat kötelezett, mely negyed évi előleges részletekben fizetendő. Ezen nyilatkozat azon alkalomból keletkezett, midőn férjem kívánságára ellene válópert akarván indítani, azonban melyet a törvényszék előtt folyamatba tettem volt, hajadon leányomra való tekintettel én letettem és azt a törvényszék végzésileg beszüntette. Tényleges kibékülés köztünk nem történt még akkor sem, midőn férjemnek 1906. július hó 12 én beadott kérvénys folytán a törvényszék engem felhívott a házassági életközösség visszaállítására. Én ezen felhívás folytán 1906. augusztus 27-én megjelentem férjemnek tauói lakásán, de ez utóbbi kijelentette, hogy a visszahívásról nem tud semmit és nem engedi meg, hogy nála maradjak. Ezen kijelentés után kénytelen voltam eltávozni és azóta is külön élünk. Tartáshoz való igényemet férjem elismerte ugyan, de azt nem biztosította. Minthogy pedig ezt férjemtől az 1894: XXXI. t. c. 90. paragrafus alapján követelni jogom van, erre szükség is van azért, mert férjem magánvagyonára máris tulságosan meg lévén terhelve, igényem veszélyeztetve van: kénytelen vagyok tartási igényem biztosítása végett jelen keresettel fellépni.

Biztosítást leginkább a hitbizományi vagyona jövedelmében talállok, melynek férjem birtokosa s amelynek rendeltetése különben is az, hogy a családnak gondtalan életet biztosítson. Miután a közjegyzői okiratban foglalt kötelezettséget fiam gróf Königsegg Lajos, a hitbizomány várományosa is elvállalta, ezen biztosíték fenntartandó volna és nekem biztosítékot nyújtana még azon esetben is, ha férjemet tulélném és Lajos fiam a hitbizományi vagyon használatába lépne. Miért is arra kérem a törvényszéket, hogy alperes férjem Königsegg Fidél gróf köteles türni, hogy a hozandó ítélet alapján 15 nap leteltével 4000 korona évi tartási összeg biztosítása végett gróf Königsegg-féle hitbizományi tőke kamatjára biztosítási végrehajtást vezessenek és ily módon bírói zálogjogot szerezzenek, hogy abból az évnegyvedenként esedékes tartási összegre nézve kielégítést szerezzenek.

A királyi törvényszék felperes keresetnek helyt adott s kötelezte alperest az évenkénti 40000 korona tartási összeg megfizetésére, illetve annak türésére, hogy ennek biztosítására a hitbizomány jövedelmére biztosítási végrehajtási zálogjog bekebeleztesse.

Alperes felebbezése folytán az ügy a nagyváradi kir. tábla elé került, mely felperest keresetével elutasította s a zálogjog bekebelezését

megtagadta. A kir. Kuria a nagyváradi kir. ítélőtábla ítéletét indokainál fogja helybenhagyta.

HIREK.

Kivégezték

az orosz miniszterelnök gyilkosát.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 25.

Egy expresszlokomotiv következetességével, rohamosan ment a dolog. Sztolypin belehalt a neki szánt golyóktól kapott sebeibe, pénteken délben eltemették, még azon az éjjelen halálra ítélték Bagrovot, a merénylőjét s ma hajnalban végrehajtották az ítéletet. Egészen bizonyos volt, hogy a cárnak nem lágyul meg a szíve s nem ad kegyelmet.

Bagrov, mint kievi táviratunk hírl adja, a kivégeztetés előtt engedelmet kért arra, hogy egy rabbinussal beszélhessen. Megengedték neki azzal a feltétellel, hogy az ügyész jelenlétében beszél a szent férfiú előtt. Így már nem kellett Bagrovnak az engedelem s kevéssel azután már végezték is vele, felkötötték. Egy hivatalos közlés azt hirdeti, Sztolypin politikája tovább él, marad minden a régiben.

A kivégzési aktusról az orosz cenzura alig néhány soros táviratokat enged továbbítani.

A kivégzés ma hajnalban ment végbe a kievi börtön udvarán. Az akasztást Bagrov egyik fegyvertársa végezte. Mielőtt az akasztófa alá kísérték a delikveust, ezt mondta a papnak:

— Szüleimnek adják át meleg üdvözlétemet.

Amikor a hóhérrá előléptetett fegyverc megragadta az elítélt forradalmárt, Bagrov ezt kiáltotta:

— Vigyázz, lassan, óvatosan, mert lázasan érzem magam.

Mikor a kötél a nyakán volt, értelmetlen szavakat mormolt, azután elvesztette öntudatát.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jóslat: Lényegtelen hőváltozás és az ország déli részein helyenkint eső. — *Sürgönyprognózis*: Enyhe, délen sok helyt csapadék. — A hőmérséklet déli 12 órakor 14-8 Celsius fok.

— Az új hadügyminiszter bucsuja. *Auffenberg* Móric lovag az új hadügyminiszter vasárnap bucsuzott el a bosnyák fővárostól. A pályaudvaron *Potiorek* tábornoszernagy, *Benkő* báró polgári adlátus, sok generális, osztályfőnök, pap és tisztviselő, a tartománygyűlés elnöksége, a városi hatóság fejei jelentek meg. Az új hadügyminisztert lelkes ovációkban részesítették, amikor vonatra ült. *Auffenberg* ma Bécsbe érkezett és átvette a hadügyminisztérium vezetését.

— Tisza István gróf és a nagyszalontai vasuti gyakornok. A nyáron történt, hogy a nagyszalontai állomáson a Csaba felé induló vonatról — a vasuti állomásfőnökség hibája következtében — lekészt Tisza István gróf. Arad képviselője erre megkérte a vasutnál szolgálatot teljesítő gyakornokot, hogy az alig két kilométer távolságban lévő vonatot rendelje vissza. A gyakornok a gróf felelősségére visszarendelte a vonatot és Tisza nyugodtan folytathatta útját. A tisztviselőnek az eset miatt nem történt bántódása. Most azt jelentik Budapestről, hogy ez a gyakornok a minap felvételét kérte a vasuti tanfolyamra, de elutasították azzal az indokolással: a tanfolyam létszáma megtelt. A gyakornok erre Tisza Istvánhoz fordult, aki kieszközölte számára a tanfolyamra való felvételt.

— Elhunyt francia történelírő. Párisból jelentik: *Houssaye* Henrik francia akadémikus és történelírő ma 63 éves korában Párisban meghalt. *Houssaye* híres francia író fia volt. Főleg történelmi munkákat írt. Az akadémia tagjává 1894-ben Zolával szemben választották meg.

— Eljegyzés. *Weisz* Mihály, a *Weisz* és *Benjámín* óz beltagja eljegyezte *Horvát* Ferikét Budapestről.

— Harc a rendőrrel. Tegnap reggel a Nagyváradi-utca jókedvében nagyot kurjantgatótt *Dinka* Lajos ujmikelakai iparos. Az oda-siető rendőr osendre intette *Dinkát*, de az nekiesett a hatóság fegyveres őrének és kirántotta annak kardját. A rendőr ügyesebb volt, elkapta a részeg ember kezéből a kardot, aztán pedig arcul vágta és kissé meg is sebezte a karddal. A részeg embert a lakására szállították.

— Halálozás. *Dobos* Károly dr., a VI. ker. állami főgimnázium tanára s hó 22 én hosszas szenvedés után 38 éves korában meghalt. Az elhunyt tanár hosszú időig működött az aradi főgimnáziumban. Temetése vasárnap délelőtt 10 órakor volt a Szent István-kórház halottas házából.

— A Drágán-vízművek fontossága. Írtunk már arról, hogy a Drágán vízművek építése folyamatban van. Hogy a Drágán-vízműnek milyen óriási jövője van, azt érdekesen bizonyítja az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak vezérigazgatójának a levele, amelyben a Magyar Vasuti Forgalmi r.-t.-hoz azt a kérdést intézi, mikorra várható a mű használatba vétele, mert az Aosev a Drágán-vízmű energiájával szeretné berendeztetni összes vonalait. Ez a nagyjelentőségű dokumentum így hangzik: „Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatóságától 3—1911. Eln. sz. A magyar vasuti forgalmi részvénytársaság tekintetes Igazgatóságának, Budapest. Nagy érdeklődéssel vagyunk az igen tisztelt r.-t., azon kezdeményezése iránt, melynek célzata a Drágán és Jád-patakok vizének felfogásával egy nagyszabású erőművi központot létesíteni, mivel lehetőnek véljük azt, hogy a vizierő útján fejlesztett és így kétségtelenül olcsóbb villanyáram esetleg összes vonalaink, vagy legalább is azok egy részének, villanyos trakcióra való berendezésére felhasználásuk. Ez érdeklődésből kifolyólag van szerencsénk felkérni az igen tisztelt társulatot, sziveskedjék bennünket értesíteni, hogy mily stádiumban van jelzett kezdeményezése, mikorra várható a mű befejezése és használatba való vetetése és különösen, hogy körülbelül mily legolcsóbb ár mellett volna a villanyáram vasutunk számára átbocsátható. Megjegyezzük, hogy vasutunk hossza 400 kilométer, annak brád—aradi vonala 167 kilométer, abba beleágazik egy 145 és egy 20 kilométeres szárnyvonal s ezen a fővonalon napi 20 személyvonat közlekedik, s napi 5—10 tehervonat közlekedésére lehet számítani. Arad, 1911. szeptember 19 én. *Fábry*, s. k.”

— Nyilatkozat. A „Függetlenség” lapkiadó-vállalattal differenciáim támadtak s ezért a lap szerkesztősége tagjainak sorába már nem tartozom, valamint a „Hétfé” című hetilap szerkesztéséért sem én felelek. *Sulik* Kálmán hirlapíró.

— Építkező aradi pénzintézet. Az aradi Victória takarékpénztár részvénytársaság bérházainak gyökeres átalakítására és az új intézeti épületének építésére folyó évi július hó 15-iki határidővel tervpályázatot hirdetett. A zsűribe a bank igazgatósága *Oncu* Miklós és *Rajou* Sebő igazgatókat, *Tabakovits* Emil építész, *Rázel* Vilmos és *Rozvány* Pál mérnököket delegálta, kik a beérkezett pályaművek felett a következőkép döntöttek. A kitűzött 800 koronás első díjat *Aradvári Szabó* I. Géza budapesti műépítésznek, *Szabó* Sándor aradi építőmester fiának ítélte odavéleményezőnek, a 400 koronás második díjat *Gyárfás* Antal budapesti műépítész nyerte el. Kétszáz koronáért megvette továbbá *Szlapák* György aradi műépítész tervét.

— A virágos erkély és ablak pályázat nyertesei. Az Aradi Képző és Iparművészeti társaság bíráló bizottsága a múlt héten tekintette meg a „virágos erkély és ablak” pályázaton résztvevő erkélyeket és ablakokat a szavazataikat zárt borítékban eljuttatták Csánk Lajos elnökhöz. A szavazatokat ma bontották fel az igazgatóság jelenlétében. A szavazatok aránya a következő:

1. *Erkélypályázat*: Szántay Lajos 3 szavazat, May János 2 szavazat, Kell Lipót dr. 1 szavazat, Frint Lajos 1 szavazat és Angele Mátyas 1 szavazat.

2. *Ablakpályázat*: Kilenyi Jánosné 6 szavazat, Kolumbán Pálné 4 szavazat, dr. Prohászka Lászlóné 3 szavazat, Szveboda N. 2 szavazat, Grallert Józsefné 1 szavazat és dr. Vadász Armádné 1 szavazat.

Eszerint a legszebb erkély tulajdonosa számára kitűzött pályadíjat, Rubovicse Márk *Upart* című olajfestményét Szántay Lajos nyerte meg, míg a két ablakdíj közül Vastagh György Oroszlán című bronzszobrát Kilenyi Jánosné, ugyancsak Vastagh György Vadász című bronzszobrát pedig Kolumbán Pálné nyerte meg.

A nyeregytárgyak Barssy Aurél sóhivatali ellenőrnél vehetők át a sóhivatalban (Pénzügyi palota, Erzsébet körút) délelőtt 8 és 1 óra között.

— Koleragyanus eset Aradon. Kirik Ferenc Acsev. motorvezető ma reggel Szegedre ment a reggeli gyorsmotorral és onnan este tért haza. Éjjel 11 óra tájban a motorvezető a fűtőházba a hirtelen rosszul lett, görcsöket kapott és hányni kezdett, mire a környezetében lévők azonnal jelentést tettek a rendőrségen, mert az a gyanu ébredt föl bennük, hogy Kirik kolerában betegedett meg. Tisch Mór dr. városi főorvos, Vidéki rendőrségédtiszt és Balázi Jenő kórházi orvos azonnal kimentek a helyszínre. A főorvos megvizsgálta a motorvezetőt és koleragyanusnak találta, azonnal beszállította a járványkórházba.

— Megkárosodnak a Dévai Hitelbank betevői. A Dévai Hitelbank ügye a végleges megoldáshoz ismét közelebb jutott egy lépéssel. A bankhitelezők nagy részével az egyezkedés megtörtént, másik részével pedig a tárgyalások most folynak és a jövő hét elején befejezést nyernek. Minden valószínűség szerint a jövő hét folyamán úgy a Dévai Hitelbank, mint a Hunyadmegyei Faipar Részvénytársaság kibocsátja a felszámolás kimondását és a felszámoló megválasztását eszközöző közgyűlésre a meghívókat. A betevők nagyon kevés töredéke nem deponálta még a betétkönyvét, úgy hogy ma alig 30.000 értékű betétkönyv az, ami lététbe helyezve nincs, *Elsősorban a deponált betétkönyvek tulajdonosai nyerik betétjük 50%-ának, vagyis felének folyósítását, s a betétkönyvet elhelyezni vonakodók csak, amennyiben betétkönyveikkel jelentkeznek, ezek kielégítése után következnek sorra; mindez pár hét kérdése csak.* A betevő hitelezők még háralékos kvótáinak nagyságára döntő körülmény lesz az, hogy a felszámoló hogyan tudja majd értékesíteni a Dévai Hitelbank és a Hunyadmegyei Faipar immobilizált vagyonát. Függetlenül attól, hogy a Bank és Faipar kiánlevő követeléseit mily összegben lesznek képesek behajtani, illetve értékesíteni. — Ebből tehát kiderül, hogy a betevők mégis károsodnak, pedig eddig olyan jelentések érkeztek Déváról, hogy a betevők egész betétjüket visszakapják.

— A tolvajborda zsákmánya. Megirtuk, hogy az aradi rendőrség nagymennyiségű árut talált, annál a bünszövetkezetnél, amely Pollák Arnold szállítóegység szállítmányait rendszeresen fosztogatta. A lefoglalt áruk most a rendőrségen vannak és sok galibát okoznak, mert nincsenek meg a károsultak. A kereskedők maguk sem ismerik föl a sok áru között, hogy melyiket lopták el a nekik szállított csomagokból. A rendőrség most azon fáradozik, hogy a károsultak névsorát lehetőleg pontosan összeállítsa.

— Négyezer hold lángokban. Tegnap óta rohanva vagat végig — mint *Keszthelyről* jelentik — katasztrófális erejű tűz Hunyadi grófnak Marcali mellett fekvő Baatoni-berek nevű uradalmában. Köröskörül negyven ezer holdon erdő terül el és ennek egy részét, Hunyadi grófnak négyezer hold erdejét hamvasztotta el a lappangó természetű tűz, amely csak ott tör ki világító fényben, ahol nádasat talál utjában. Oltásra nem is gondolhat a lakosság a veszedelem nagy kiterjedése miatt.

— Pécskai bűnkrónika. A magyarpécskai tanyákon tegnap este Szomorú István és Bartók András nevű leányok valami felett összeesettek. Verekedés közben Bartók előrántotta bicikliját a társát agyonszurta. A gyilkos legényt letartóztatták. — Ugyancsak Pécskán ma Balogh István, Kővágó István és Néveri András Kapcsos Pált vasvillával annyira összeverték, hogy életbenmaradásához nincs remény.

— Hiány a városi pénztárban című közleményünkre a következő sorokat kaptuk: Az Aradi Közlöny szeptember 24-iki számában „Hiány a városi pénztárban” cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag kérem az alábbi helyreigazító soraimnak helyt adni. Nem áll az, hogy hiány van, vagy volt a pénztárban, mert az egyes naplókban előforduló tulkiadások nem jelentenek hiányt. A tény az, hogy a vizsgálati letétbe, amely a számvétség részéről állítottatott össze, téves adatok kerültek s ez okozta azt, hogy a bevételi és kiadási tételek összegei között 630 korona differencia támadt, amelynek okát momentán kideríteni nem voltak képesek. Szives készségüket hálásan megköszönve, maradtam kiváló tisztelettel Visy Ferenc, főpénztáros. — Binder Gyula városi számtiszt annak a konstatacióját kívánja, hogy neki az ügyszó csak annyit köze van, hogy a közigazgatási számfeljegyzés alapján, amelyet nem ő teljesített — a tanácsosi utalványra a pénztári számfeljegyzést eszközölte. (Szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy vasárnapi cikkünk a városi számvétség legelső tisztviselőjének előadása alapján íródott meg.)

— Ahol a vérvirágok teremnek címmel az Aradi Közlöny 23-iki számában megjelent cikkbe tévedésből került be az, hogy Antali Elemér még mindig az illavai börtön lakója. Antali, aki a fozsagban jól viselkedett, az ügyesség feltételes szabadságra engedte s most Aradon, mint szobafestősegéd keresi kenyerét.

— Fűtési idény közeledtével ajánlok a n. é. közönségnek elsőrendű porosz szalon kőszetet, légszesz-köszetet és aprított száraz tűzifát házhoz szállítva. Altman Ede Wesselényi-utca és Kis Ernő utca sarok. Telefon 46. 4526

— Egy fontos körülmény. A zsiradék tartalom, a szappan minőségének megállapítására nem egyedül mérvadó. Két egyforma zsirtartalmu szappannál inkább az az értékesebb, amely jobb minőségű nyersanyagokat tartalmaz. A Sunlight szappan előállításánál mindig csak a legfinomabb növényi olajok és állati zsiradékok lesznek felhasználva, miáltal e szappan kiváló jóságú, még a legkedvezőtlenebb nyersanyagok mellett is feltétlenül biztosítva marad. 6616

— A legújabb női táskák. bőr diszmutáruk valódi francia és angol illatszerek és más pipere cikkek megérkeztek, valamint fésű és kefe árú, cócós lábtörők, fürdő gyékények parquet kefék és beeresztő paszták legnagyobb választékban és legolcsóbban beszerezhetők Hegedüs Gyula cégnél Aradon. 4638

— A hölgyközönség szives figyelmében. Nagyszerű asszonyom! Mielőtt őszi és téli ruhaszükségletét beszerezné, sziveskedjék Varga Kálmán nőiszabó Acél Péter-utca 2. szám a műtermében a legújabb őszi és téli szövetraktárt megtekinteni, amelyet Külföldön személyesen válogattam össze. Minden szövetből csak egy öltözék készíttetik; egyben értesítem a n. b. megrendelőmet, hogy mint ezelőtt, ma is elvél alok hozzávalók nélkül is, ruhákat a legizlésebb kivitelben. Ugyanitt ügyes alj és derék varrónok magas fizetéssel felvétetnek. 4631

— Női kalapdivatterem. Legújabb modellű bécsi és párisi őszi és téli divatkalapok legnagyobb választékban legelőnyösebben Grünblatt Antonia kalapdivattermében Szabadságtér 11. (Glück huscsarnok épület) szerezhetők be. 4661

— Városunk fejlődése! Kellemes mozzanatként említiük fel, hogy városunk szép korzójára egy előkelőbb zsánerű új és modernül berendezett óra. ékszer és ezüstmű tüzeltel gyarapodott, kinek tulajdonosa, névszerint Igaz Sándor, már eddig is városunkban 10 évi ittlétével e téren szerzett prakszisa folytán jóhírnevet szerzett, úgy hogy vevőkörének bizalmát kiérdemelve mindenkit legjobban kielégíthet Ajánljuk azért őt a nagyközönség szives figyelmébe. 3864.

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk Novák Rudolf fogműtermét Arad Tököl-tér 7. szám alatt, I. emelet.

— Értesítem az urihölgyeket, hogy női ruha divatteremben fővárosban szerzett tapasztalataim alapján készítek francia és angol ruhákat kosztümöket, felöltöket stb. legizlésebb kivitelben a legújabb divatlapok után. További szives pártfogást kér kitűnő tisztelettel. Németh Jánosné Deák Ferenc-utca 80. szám, I. emelet. 4429

— Kizárólag szülőket érdekel! A közelgő őszi idény beálltával gyermekeinknek egészségi és saját takarékosági szempontjából a legjobbnak elismert hazai gyártmányu Anatoniai cipőket vásároljon. Kizárólag fiókunkban kaphatók. Moskovits anatoniai cipőgyár fiókjától. Arad, Szabadságtér 18. 2331

— A kolerá Aradon még nincs, de egy olcsó és jó bevásárlási forrás az van, és ez Korányi Jenő cipő, kalap és uri divat áruháza a Szabadságtéren.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek, köszvény, hólyag- és vesebetegeknek.
Félpohár VITA-forrás a gyomorerőést azonnal megérteteti
A vállalat tulajdonosa: 1566
„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-48.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerüzletben.
Főraktár: NAGY FARKAS és
ÉLES ÁRMIN cégeknél.

TARKASÁGOK.

(A kis kíváncsi.) Zoltánkának, aki 6 éves, örvendetes családai eseményt ad hírül az édes apja.
— Fiacskám, a golya egy kis öcsikét hozott neked... Megmutassam?
— Mutassa meg apuka a golyát...

(Kritika.) Egyik aradi festő mutatja barátjának a legújabb festményét, aki érdeklődéssel kérdezi:
— Mit ábrázol ez a kép?
— „Néma táj”.
— Ugyan kérlek, az lehetetlen, hiszen asszony is van a képen!...

(A szembaj oka.) Issekutz László dr. szemorvosnál történt.

— Az ön szemének komoly baja van, — mondja az orvos a betegnek. Ugy látszik éjjel sokat dolgozik.
— Igen.
— No lám! Bizonyosan betűszedő? Az apró betűktől van a baj.
— Nem, kérem alássan, én pák vagyok.
— No hát akkor az apró kifiktől van a baj...

(A riái férjek.) Hát nem vagyok én a leg-szerencsétlenebb ember a világon? Van szép fiatal feleségem s folyton beteg!

— Ugyan kérlek, még te beszélsz? Mit monddjak akkor én? Az én feleségem rut is, vér is és amellet mindig egészséges!

VIDÉK.

Dalünnepély és zászló szentelés Szépfalu. Vasárnap harmas ünnepet ült Szépfalu. A szamosmelléki dalosok egyesülete tartotta közgyűlést, azonkívül dalverseny és zászlószentelése volt a szépfalusi férfi dalegyletnek. Reggel 17 dalegylet érkezett meg, kiket impozáns módon fogadtak. 9 órakor szent mise volt, melyen a dalárdák énekeltek. Mise után Szeitz plébános megáldotta a zászlót. Ezután a szegek beverése következett. A zászlóanyai tisztet Wehér Jánosné töltötte be, kinek előző este lampionos szerenádát adtak. Délben 500 teritékü banket volt. Az első szép felköszöntőt Nemes Mihály a kerület orsz. képviselője mondott a királynak. Beszéltek még Szeitz plébános, Németh Dezső a máriradnai dalárda elnöke, Schaffer Béla főszolgabíró. Délután díszhangverseny volt, amelyen gyönyörű énekével a világi dalosok egyesülete a legnagyobb hatást érte el. Kitűnt az Acsev. Szárnyaskerek, s a máriradnai magyar dalárda gyönyörű és precíz énekszámakkal.

SPORT.

Az országos tenisz verseny befejezése. Egy hétig tartó gyönyörű játék után tegnap délután fejeződött be az az elsőrendű sportesemény, amelynek részesévé tette Arad közönségét az Aradi Athletikai Klub. A tenisz sport, mely egyike a legszebb testedző játékoknak, évekig csak mint szórakoztató játék volt ismeretes Arad közönsége előtt, míg a Klub rendezésében lefolyt egy heti verseny, mint a komoly sportok egyik legszebbikét ismertette meg. Dícséret illeti a vállalkozásért az Aradi Athletikai Klubot. A verseny, melyet kiváló értékűvé tett a fővárosi jeles versenyzők részvétele, a következő eredménnyel végződött: Női bajnokság: 1. Persa Margit, 2. Cselkó Gizi. Férfi bajnokság: 1. Kehrling Béla (UTC), 2. Paller Gyula (FTC.) Női handicap: 1. Persa Tóni, 2. Persa Böske. Férfi handicap: 1. Kehrling Béla (UTC), Pécsely Béla (AAC.) Vegyes páros: 1. Fábry Nóra—Kehrling. Férfi páros: Kehrling—Oláh. Ifjúsági verseny: Szathmáry Zoltán. Tegnap délelőtt a férfi páros verseny győztese kihívásra revanchet adtak, amely a közönség élénk érdeklődése mellett a második helyre került Göncz-Della Donna (MAC.) pár győzelmével végződött.

+ AAK—Kinizsi 10:0. Az Aradi Athletikai Klub vasárnap délután győzelmet aratott a temesvári Kinizsi sportegylet football csapata felett. Az A. A. K. ismét régi formáját mutatta, ismét úgy játszott, mint az elmúlt évi bajnoki küzdelem alatt, amikor sorra megverte erős ellenfeleit. A játékokban, elejétől végig, az A. A. K. volt fölényben és a Kinizsi az egész játékidő alatt védekezésre szorult. A Kinizsi különben nagy balszerencsével küzdött. Két legjobb játékosa a vonatról lemaradt és így sem csatársoruk, sem halvesoruk nem volt teljes, mert nagyon gyenge játékosokkal voltak kénytelenek jó játékosait pótolni. Az A. A. K.-ből kiváltak Eisenwagen, Gancsi, Midló, Borszéki. Az első félidőnek 6:0 volt az eredménye, a második félidőben az A. A. K. 4:0 eredményt ért el. A mérkőzés 10:0 arányban fejeződött be az A. A. K. javára. Biró Pongrád (BTK.) volt.

+ Az Aradi Testgyakorlók Köre 1911. évi október hó 9 én este 9 órakor a Várasi sörcearnok külön helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre ezután is a tisztelt tagtárs urakat meghívja az elnökség.

Miösszes fehér és ruhaneműnket mossuk Sunlight Szappanal.

VÁROS ÉS MEGYE.

Atirat az argentinai husórt. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésében elhatározta, hogy fölír a kormányhoz az argentinai busbehozatal ellen. A föliratot, amely merev agrárius érdekek alapján áll, pártolás végett Aradmegyének is megküldötték.

A kofák menrendszabályozása Aradmegyében. Dálnoky-Nagy Lajos Aradmegye alispánja ma küldötte szét a tíz járási főszolgabírónak a piaci rendtartás és kofák elővásárlási tilalma tárgyában kiadott rendeletét, amelyet az Aradi Közlöny vasárnapi számában már részletesen ismertettünk. A rendelet fölhívja a főszolgabírákat, hogy sürgősen tegyenek jelentést a kofák vásárlási idejének megállapítására, amelyet a helyi viszonyokhoz képest szabnak majd meg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Áruárak megváltozása.

Budapest, szeptember 25

Kínálat, vételkötés korlátolt, 25 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél szárlat	2 órai szárlat
Busa 1911. októberre	11.77—11.78	11.83—11.84
Busa 1912. áprillistól	12.03	12.04—12.08
Roze 1911. októberre	10.14	10.15—10.18
Tengeri 1912. májusi	8.37—8.38	8.41—8.42
Zab 1911. októberre	9.44—9.43	9.43—9.44

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Szeptember 25. —

Magyar aranyjardék 4%	110.50
Magyar koronajardék 4%	90.65
Magyar koronajardék 3 1/2%	79.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	91.25
Hörvát-szlavon földteherm. kötvény	92.50
Magyar nyereményorszjegy kölcsön	216.—
Tiszaszab. és szegedi orszjegy kölcsön	155.—
Oesztrák jardék papírban	91.75
Oesztrák jardék ezüstbe	94.75
Oesztrák jardék aranyban	114.75
Oesztrák koronajardék 4%	91.75
1880. évi oesztrák államsorszjegy	157.—
Oesztrák-magyar bankrészvény	19.95
Magyar hitelbank-részvény	837.75
Oesztrák hitelintézeti részvény	642.—

Oestr.-magy.-államvasuti részvény	730.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.17
Német birodalmi márka	150.02 1/2
London vista	241.52 1/2
Páris vista	96 —
20 márkás arany	28.56

Felelős szerkesztő:
Belgár Lajos.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.
Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja
Ma kedden, 1911 szeptember 25-én:
1. Trieszt és Miramare. Látványos. — 2. Félék a bacillustól. Humoros. — 3. „Nagy Károly és kis Pipin.” Kacagtató. — 4. A rász Nauke. Komikus.

ZIGOMÁR.

A legszenzációsabb detektív dráma 3 felvonásban, 41 jelenetben. Zigomár a betörő király harca. Broquet Pál a detektív királyiylal. 1500 méter.

Előadások délután 6 órától.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zartszék 1 kor. I-es hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

URANIA

mezőfőnykép színház.
(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)
Ma kedden, 1911. szeptember 25.
1. A lepkegyűjtő. Humoros. — 2. Dülöngő részeg. Bohózat. — 3. A bűnös asszony. Dráma 3 felvonásban A legnagyobb sláger kép.

Előadások d. n. 5 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat

Mindenkinek tudtára adom, hogy fiam, Nagy János Boros Béni tér 8. szám alatti divatüzlettulajdonos eddig és ezután csinálendő adósságaiért felelősséget és kezességet nem vállalok. Arad, 1911. szeptember 25. Nagy János, éjjeli ór.

Mme Thérése

vállfűzőkészítő

Budapest, IV. Semmelweis-utca 2.

Van szerencsém a tisztelt hölgyközönséget értesíteni, hogy mai napon ideérkeztem és a Központi szállodában megszálltam.

Tisztelettel bátorodom ennél fogva a tisztelt hölgyközönséghez azon kérelemmel fordulni, hogy rendelések föl vételére vonatkozó meghívásait ide a szállodába hozzám intézni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

Mme Thérése.

4664

1/2—1/3-ig otthon található.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

SALAMANDER
cipők elárúsítása.

Oriási választék
valódi amerikai
VADÁSZ-CZIPÓKBEN.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. luxus kivétel 20 „ 50 „

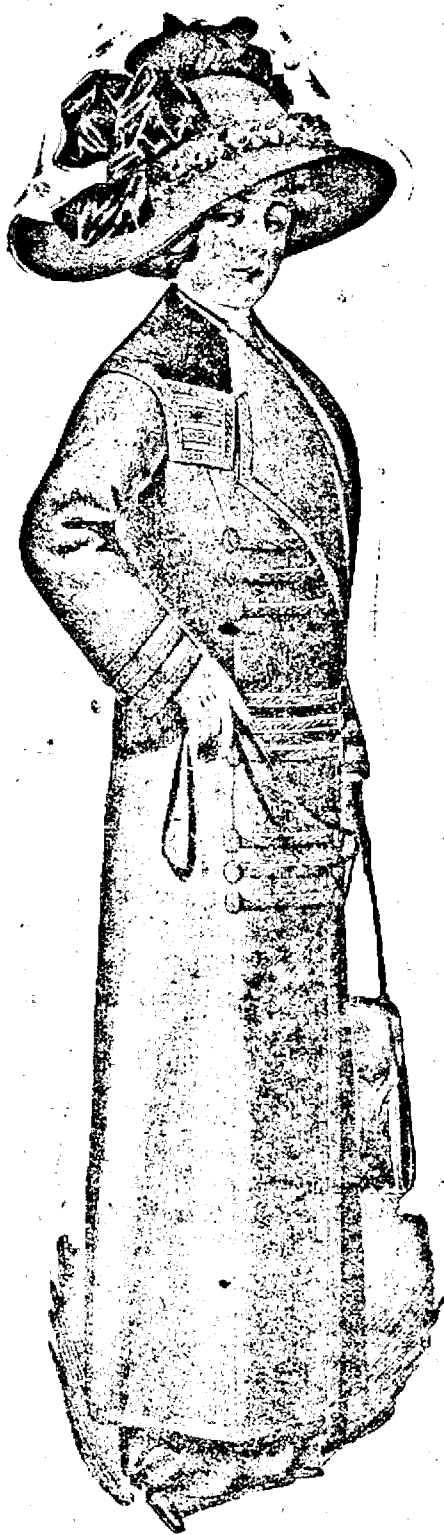
WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruház.

1916

Tessék a kirakatot megtekinteni.

Telefon 312 szám.

Uj üzlet!

György

Menyhért

és Társa

női felöltők
áruháza

3751

Aradon,
Andrássy-tér 8.

(Minorita-templom fő-
bejáratával szemben)

Szigoruan szabott árak!

Telefon 855. sz.

Hölgyeim!

saját érdekükben cselekszenek, ha
Aradon, Salacz-ulca 1. sz.
ház II. emeleten levő
**troctour kalap-
divatszalonomat**

meglátogatják, ahol nagy választék-
ban kaphatók a párisi körutamból
magammal hozott legujabb divatu
női kalapok. Amidőn nagybecsű
vevőimet

olcsó árról
és figyelmes kiszolgálásról bizto-
sitom. Javítások kivánatra azonnal
elkészülnek. Kérem szives pártfo-
gásukat, teljes tisztelettel: 4591

Maison Ritscher.

Uj lakatos műhely!

Tiszte'ettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget és üzletfeleimet,
hogy Arad, Árpád-tér 3. szám alatt

**épület-és mülakatos
műhelyt nyitottam**

Elvállalok megrendelésre min-
dennemű épület-vasalásokat, vas-
rácókat, ugyszintén takaréktűzhely
és szivattyus kutak javítását, nem-
különben minden e szakba vágó
munkákat pontos és lelkiismeretes
kivitelben. — Vidéki munkát is ár-
különbözet nélkül.

A nagyérdemű közönség nagyra-
becsült pártfogásáért esedezem

kiváló tisztelettel:

KLEIN GYULA,

4296 épület- és mülakatos.

Egy jó fiu tanulónak felvételik.

????

Ön is szeret

jól és olcsón venni? Ha igen,
ugy okvetlenül keresse fel

KORÁNYI JENŐ

cipő, kalap és uri divat áruházát,
mely páratlan a jó áru és olcsó
ár tekintetében. o o o o o

Még mindig van 20000

pár cipő, kalap és divatcikk raktá-
ron mely előrehaladt saison miatt
hallatlan olcsón kerül eladásra.

Cipők már 1 kor.-tól kezdve.

Szöllőtulajdonosok figyelmébe!

Az őszi idény közeledtével van szerencsénk a t. szőlő-
tulajdonosok figyelmébe ajánlani őszi műtrágyázásra I. rendű
szőlőműtrágyánkat szavatolt, foszfor, káli és légenyirtalommal
kartellen kívüli jutányos árban.

Határa 3 évre terjed, kat. holdanként 4 métermázsza
szükségeltetik.

Hogy azonban a tömeges rendelések lebonyolítása miatt
a szállítás késedelmet ne szenvedjen, kérjük a szőlőtulajdonos
urakat, hogy a saját érdekükbe is szükségletüket idejekorán
vagyis **okt. 15-ig megrendelni sziveskedjenek.**

Szakkérdésekre díjtalanul adunk felvilágosítást.
Ugyancsak **összes** használatra szükséges **mütrágya-
félék olcsón beszerezhetők nálunk.**

4541 **Hanzli József és Társai** Hódmezővásárhely.

Nők legforróbb vágya SZÉPNEK LENNI!

Ezt legkönnyebben érhetik el a HAJÓS-
féle IBOLYA-CREME használatával.

Ára 1 tégelynek 1 korona.

Kapható mindenütt.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

**Hat gymnasiumot, vagy hat
reáliskolát, vagy hat polgári
iskolát végzett fiatal embert**

GYÓGYSZERÉSZ-GYAKORNOKNAK ELFOGAD

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerész

421

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

Költözők figyelmébe!
 Világos világítási berendezésekkel
csillárokkal
 együtt kedvező ártételek mellett szállítunk
KOCH DANIEL
 Világoscsillag és telefeberendezési vállalat
 Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Száraz hordó-dongafa
 akónkiat 3 koronáért kapható
 ARADON, Boros Béni-tér 15. sz. a.

Brünni szövetek
 A tanítói szövetség és az állami háztartások egyesületének szállítója. Ha drágák a gyárak, veszi a fogyasztó ezeket szűkebb körökben, mint a pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek minőségűek. Azon a legkisebb méretet is küldjük.
 Dus minta választék megtekintésre bármikor küldjük.
ETZLER és DOSTAL cégnél
 BRÜNN 41.

Üzlet- és műhely-áthelyezés!
 Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy vizvezeték, csatornázás és bádigos műhelyemet Zrinyi-utca 1. szám alól Lovarda-utca 1. sz. alá helyeztem át. További szives pártfogást kérve maradok Teljes tisztelettel:
Citrom Adolf,
 vizvezeték és csatornázás berendező.

Megnyilt
 Deák Ferenc-utca 8. szám alatt
RUZSA ENDRE-NÉ
 dusan felszerelt Magyar Áruháza
 Kegyes pártfogásért esedezik a tulajdonos.

Hauszer K. Géza
 hangszerkészítő
 Arad, Deák Ferenc-utca 40. szám.
 (Dr. Winter-ház.)
 Van szerencsém igen tisztelt megrendelőmet és a nagyközönséget értesíteni, hogy hangszer műhelyem Deák Ferenc-utca 40. szám alatt van. — Raktáron tartok dus választékban mindennemű hangszereket. Elvállalok hangszer átalakításokat és javításokat legjutányosabb árak mellett. Vidékre megrendeléseket leggyorsabban eszközölk. Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel
Hauszer K. Géza,
 hangszerkészítő. 2801 2631

Építetők figyelmébe!
Csoban Tivadar
 építészeti irodája.
 Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.
 Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, ngymint: tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását egy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árban készítek.
 Tisztelettel:
Csoban Tivadar,
 építész.

1326/1911. szám.
Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.
 Zimándköz község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező községi nagyvendéglő, 1911. évi október hó 17-én Zimándköz község házában, 1912. évi január hó 1-től, 1914. évi december hó 31-ig terjedő három év tartamára a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adni fog.
Feltételek:
 1. Árverelni szándékozók kötelesek az 1200 koronában megállapított évi haszonbérnek mint kikiáltási árnak 25%-át az árverés megkezdése előtt az előljáróság kezéhez készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban letenni. Ezen ovadék az árverés képviselői testületi jóváhagyásától számított 30 nap alatt az egy évi haszonbér összegére kiegészítendő, mely ovadék az utolsó évi haszonbérbe fog betudatni.
 2. A bor és huszfogyasztási adóra nézve bérbevevő külön vagy megegyezni, vagy tételenként adózni köteles.
 3. A haszonbér negyedévi előleges részletekbea fizetendő.
 4. Az épületek jókarban tartásáról bérbevevő köteles gondoskodni.
 Az egyéb feltételek a hivatalos órák alatt a fakerti körjegyzői hivatalban tudhatók meg, esetleg kivácatra írásban is közölitetnek.
 4624
Községi előljáróság.
 Zimándköz, 1911. szeptember hó 22-én
Bernáth Ferencz,
 körjegyző.

YOGHURT.
 Dr. Floris Á. a kiváló fővárosi orvos és író a következőket írja „Miképen lehetünk hosszúéletűek” című művében.
 A Yoghurt leghatalmasabb ellenfele a bél bacteriumoknak, csökkenti, szabályozza egyszersmint a bélben való rothadást.
 A vértestecskék jótékony munkáját fokozza, gyenge savi hatásánál fogva nagy segítségére van a gyomor nak az emésztésben.
 Ez az oka annak, hogy ez az étel legkönnyebben emészthető, mert a gyomorsavval egyesülve hatalmasan pusztítja a bacteriumokat így a táplálék felszívódását is rohamosan elősegíti.
 A vérben felszívódott és átalakult Yoghurt ezenkívül azt a legüdvösebb leghatározottabb és számukra lenhasznosabb munkáját is fejt ki, hogy a véredényekben lerakodott vékony mézsréteget úgy a vastagabb mint a vékonyabb hajszáledényekben parányi szemcsékre oldja fel.
 Az orvosi tudomány jelesei ajánlják mint egyetlen biztos szert, amely megóvjja a szervezetet a korai megöregedéstől s amely meghosszabbítja az életet.
 Ajánlják gyomor és bél rendetlenségknél, elerőtlenedett, lesóványodott vérszegény betegeknek is az emésztés és vérszegénység stb. ellen.
 Egy üveg ára 20 fill. Naponta friss készítmény kapható
FÖLDES KELEMEN-NÉL A R A D.

DEFAFF szabadalmazott golyós csapágy
varrógépe
 a jelenkor legjobb gépei, könnyű, zajtalan járás, utólérhetetlen tartósság, műhímsésre, harisnyas és lehneműtömésre, kiválóan alkalmasak könnyű járásuk folytán. Dus választék családi és ipari célokra.
 Egyedüli képviselő
Hammer Vilmos
 műszerész Arad, Szabadság-tér 7.
 Nagy szakszerű javító műhely.
 Telefon szám 98.

POLOSKAIRTÁS JÓTÁLLÁS MELLETT!

4437

Ablak, lakás, és parket tisztítási vállalatomat a **leghatásosabb poloskairtással** bővíttem ki. — Levél, vagy telefonmeghívásra bármikor rendelkezésére áll a n. é. közönségnek.

Telefon 789.

LOVAS KÁROLY,

Telefon 789.

Mihály-utca 86/B.

Molnár Antal

Épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, úgymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész butorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 8951

Molnár Antal,

Épület és műbútorasztalos.

Jó erkölcsű fió tanulóknak felvétetik.

ALAPITTATOTT 1889.

Várhol László

úri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 3. sz. (Minorita-palota.)

Elvállalja minden e szakba vágó legújabb divatszerű

férfi-, női- és gyermek-cipők készítését fájós lábakra is, pontos kivitelben, jutányos árért. Készít továbbá bármely fegyvernemhez tartozó önkéntes urak részére előírással cipőket a legjobb minőségű bőrből. Ortopéd-cipők és vidéki megrendelések 24 óra alatt készülnek. A lugosi honvédezred tisztikarának szállítója. B. pártfogást kér 8951

VÁRHOL LÁSZLÓ.

Legolcsóbb
síremlék

mindennemű kőanyagból a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebbig :: ::

MENRATH JÓZSEF

sírkő nagyraktár és kőfaragó mesternél szerezhető be

Aradon, József főherceg-ut 11.

(Az új evangélikus templommal szemben.)

Minden munkámért jótállás.**Ne mulassza el!**

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezni

felkeresni vételkény-

: szer nélkül :

Vogel László

művész és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát,

tört aranyat vagy más

tárgyakra becserelem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Új leányiskola-épület.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsénk értesíteni megboldogult Bolezni Antal igen tisztelt megrendelőit és vevőit, hogy Salacz-utca 2. sz. alatti cipész üzletét átvettük

s azt saját készítményű férfi-, női- és gyermekcipő-raktárral kibővítvé, tovább vezetjük. Főtörökvisünk oda fog irányulni, hogy a n. é. vevőközönséget a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen kielégítsük.

Szíves pártfogást kérnek tisztelettel 8561

Bolezni Antal utóda.

LEGUJABB ÉS LEGFINOMABB COSTÜMKELMÉK MEGÉRKEZTEK!
140—150 cm. szélességben.

Az idény legnagyobb újdonsága **Doubl-kelmék**, amelyek kirakatainkban már megtekinthetők. — A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk, hogy külön osztályt létesítünk **fekete és tegethóf** kelmékből, ezek közt különös gondot fordítottunk azon **tegethóf** kelmékre, amelyek a felsőbb leányiskola és polgári iskola növendékeinek valók. Ezen kelméket rendkívül olcsó árért arusítjuk, feltétlen jó minőség szintartó és semmit sem gyűrődnek. Ezen kelmék nevei: **120 cm. széles méterenkint: Tisza K 2-60, Abbazia K 3—, Julia K 3-60. 140 cm. széles: Fiume K 5.**

1861

ROSENBLÜH H. ÉS TSA.

FOGAK

és fogsorok, aranyhidak és koronák ideálisan szépen, rágásra kitűnőek, készülnek

HALMOS

fogászati műtermében Asztalos Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadságtér és Asztalos Sándor-utca sarok,

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.
4271

603—1911. végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a mradnai kir. járásbírósnak 1910. évi Sp. 1116/4. számú végzése következtében Dr. Marta Sándor ügyvéd által képviselt Reisenberger József javára végrehajtást szenvedettek ellen 224 K. s jár. erejéig 1911. évi július hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1229 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: borjúk és egyéb ingók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a mradnai kir. járásbírósnak 1911. évi V.

331/1. sz. végzése folytán 224 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi május hó 8. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 188 kor. 37 fillérben bírólágg már megállapított költségek erejéig Maroshollódon a 95. és 54. számú házaknál leendő megartására 1911. évi október hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-al értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbetigérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Mradnán, 1911. évi szeptember hó 20. napján.

Tichy Apád,

kir. bir. végrehajtó

4623

Andrássy-tér 8. számú

házban egy

üzlethelyiség

— különösen dohánytözsdének alkalmas — folyó évi november hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

Ha olcsón akar vásárolni

ugy keresse fel okvetlen mielőbb

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházat

ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,

hol legújabb divatu

női és gyermek

felöltők és szőrmeárúk

óriási választékban feltűnő olcsó

árban kaphatók

Husserl Manó

Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.

Telefon 348. szám.

Ceatornázás és vízvezeték szerelő bádogos. Készítmó modern butor veretet. Fémcsiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sárga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 3341

Galvanoplasztikai munkák

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti színet, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Okt. 31-én költözöm!

Czipő és uri divat áru raktáram addig **gyári árban árucitom.** Raktáron vannak a legdivatosabb női-divat fél cipők és ószi magas divat-cipő különlegességek. Férfi cipőkben, **angol, francia és amerikai cipők óriási választékban,**

hallatlan olcsón

lesz elárusítva.

Gyermek cipők szintén minden kivitelben kaphatók. **Tessék olcsóságomról meggyőződni.** 4011

Iványi Menyhért

cipő és divatáruház,

Forray-utca (Hunyady-palota.)

Gyors és pontos kiszolgálás!

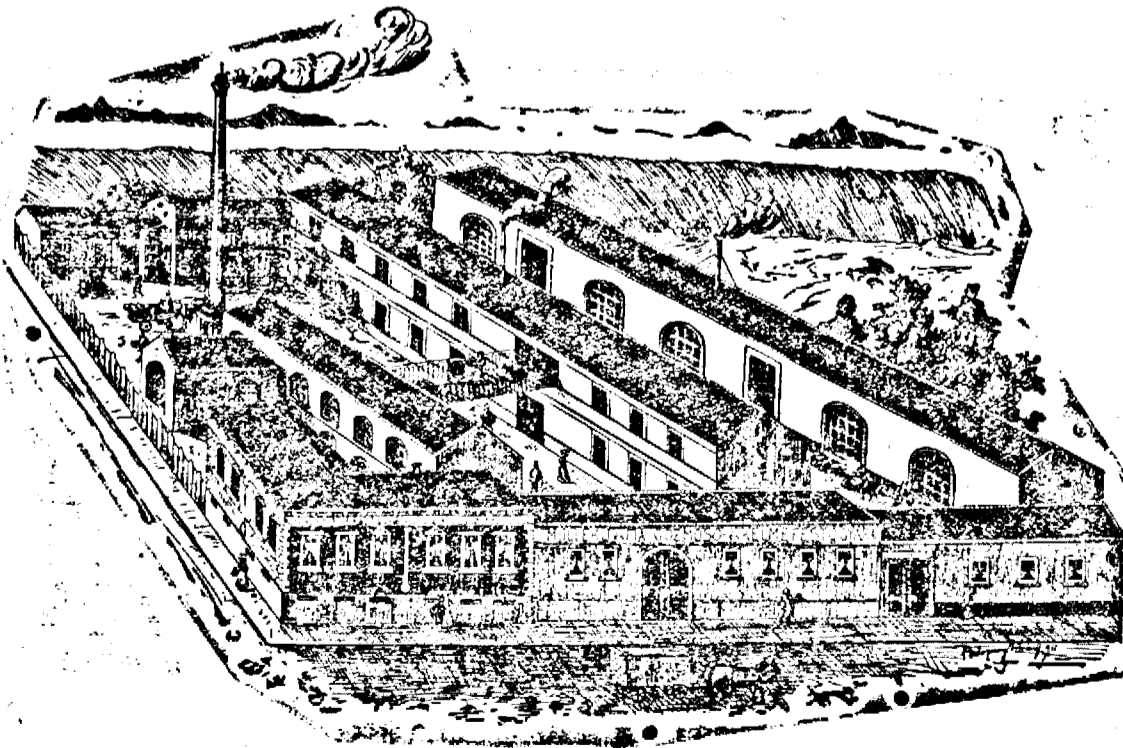
MÜLLER J. ÉS FIA

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38—40—42.

Alapított: 1858.

Mindennemű **férfi és női felöltőket** és ruhákat egészben fest, vagy vegyileg tisztít.

Telefon szám 459.

Ingeket, gallérokot, kézelőket, házi ruhát, kelengyékstb. hófeheren (minden marószert kizárásával) mos és fényesen vasal.

Helybelli gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., FORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2—3. SZ. Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szives pártfogást kér kész szolgálattal **MÜLLER J. ÉS FIA.**

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rendkívül olcsó árak!

Rendkívül olcsó árak!

Nem rovatban minden más egy-
esetű bejelentésnek ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 5 ftl.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi : 357. sz.

Egy hirdetés felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a postványon a szöveg előré — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Szóbeli megkötéseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, világbélyeg ajánlatú. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kézirathoz máhuzással jelszűdők. Az apró hirdetések előré fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal hívatára díjmentesen megismerhető. HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

LEVELEZÉS.

„Nem bánja meg“
kérünk még 40 fillért beküldeni

Egy kísérlet

elegendő hozzá, hogy a „Mimosa“-
tej-crém csodás arcfinomító hatá-
sáról meggyőződjön. Egy tégely ára
1 korona. Egy drb. szappan 70
fillér. Hánzu Nestor, Vöröskereszt
Drogeria. 8621

J. 85

Láttam a korzón, nagyon bájos
volt, most éreztem igazán, mennyire
szeretem. Vártam értesítést, mikor
találkozhatunk, de úgy látszik,
megfogadja tréfából tett kijelen-
tésem. Mielőbbi viszontlátásig ke-
zeit csókolom. 4609

Ha nem tud aludni
ne Bromot, de Vojtek és Weisz
hírneves rovarporát vegye. II-3326

Fiatal

uri leányka állandó ismeretségét
keresem. Leveleket „Lepke szár-
nyon“ jellegre a kiadóba kérem.
5107

Orvosi előírásnak

megfelelő kötszerek, szülészeti cik-
kek és gummiárúk legjobb beszer-
zési forrása Hánzu Nestor, Vörös-
kereszt Drogeria. 8621

Ábrándos

fess uri gyerek édes babaasz-
szonyka, esetleg leányka ismeret-
ségét óhajtja. Leveleket „Boby“
jellegre a kiadóhivatalba kéri. 5106

A dohányzást

könnyen nélkülözhetjük, ha Ment-
holcigarettát veszünk. Egy drb. Kor.
1-20. Hánzu Nestor vöröskereszt
drogeria. 1286

ALKALMAZÁST NYER.

Építészeti irodában

gyakornokok felvételnek. Steiner
József okl. építész, Arad. 4626

Fiatal fűszeres segéd

kerestetik. Cím a kiadóban. 4616

Gazdasági

Ispán kerestetik némi gyakorlattal,
román és német nyelvet tudó nő-
len, erélyes, korán kelő, szerény
igényű legyen. Bizonyítvány má-
solatokkal felszerelt kérvényeket a
repszegi uradalom intézőségéhez
küldendők. 4571

ALKALMAZÁST KERES.

Kereskedelmi végzett
uri leány perfect gépíró, állást
keres. Cím a kiadóhivatalban. 4641

KIADO LAKÁS.

Egy 2 szobás lakás
október 1-re kiadó Fácán-utca 3a.
sz. alatt, bővebbet Angyal-utca 25a.
szám alatt. 4267

Utcailakás

2 szoba melleghelyiségekkel kiadó.
Demeter-utca 111a. sz. 4583

Kiadó

két utcai szoba, konyha, előszoba.
melleghelyiségekkel, vízvezetékekkel
október 1-re, Nagy Sándor-utca
5. szám. 4600

Utcail, modern

butorzatú, tiszta szoba azonnal,
vagy okt. 1-től kiadó. Bővebbet
Batthyányi-utca 27. sz., a házmes-
ternél. 4603

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden hoz-
zártartozóból álló lakás Batthyány-
utca 33/a. szám alatt november
1-től kiadó. Bővebbet a házmes-
ternél. 4365

Elegánsan butorozott

földszintes garzonlakás az Erzsébet
királyné-köruton október elsejétől
kiadó. Bővebbet Krausz Paulin
könyvkereskedésében, színházépü-
let. Telefon 511. sz. és a helyszí-
nén Erzsébet királyné körut 1a.
4481

Modern lakások.

Az aradi szerb egyházközség Szent
István-utcai új II emeletes bérhá-
zában több 3-4 szobás modern
uri lakás november 1-től kiadó. Min-
den egyes lakás teljesen elkülönítve,
villany és gázvilágítással, gáz fürdő-
kályhákkal estlíngei redőnyös abla-
kok és tölgyfapadlással stb. Ugyan-
ott egy nagyobb pince kiadó.
Közlebbi felvilágosításra szolgál
Zsupánszky Sztankó esperes, (Kos-
szoru-utca 3. sz.) Tabakovits Emil
Tököli-tér 2/a. 4499

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves
parket-viasz használatával. II-3326

VÉTEL ÉS ELADÁS.

**HA venni, vagy eladni
akar, a legcélszerűbb, ha
az Aradi Közlöny apró-
hirdetéseinek „Vétel és
eladás“ rovatát használja**

Aradi Cipészek

Termelő Szövetkezete fióközlete:
Csermön, Weinberger Menyhért. 8451

Eladó

egy jókartin levő fiakker és egy
malomberendezés szerszámokkal
együtt. Vilmos-utca 4. 4582

Írógép

használatlan, alkalmi vétel, gyári
árban eladó. Megtekinthető: Pollak
fűszer-kereskedés, József főherceg-
ut 11. 4497

Női fésűk,

hajtűk, legújabb, legdivatosabb
mintákban Vojtek és Weisznál.
II-3329

Első galsai ötfjártatú gőz- malom,

mely 30 év óta áll fenn, országot
mellet, szép lakással, kerttel, más
vállalat miatt eladó. Vételhez
25000 korona szükségeltetik. Érte-
kezés a helyszínen. 4662

„Sanitas“

szoba gőzfürdő, elsőminőségű, ke-
veset használt, olcsón eladó Kossuth-
utca 40. a házmeszternél. 4670

Lampionok

10, 16, 24, 30 és 40 fillér. **Con-
fetti** 100 csomag 6 K., 1000 cso-
mag 42 korona. Ingusz I. és fia
könyv- és papir-kereskedésében
Arad, főútlelet Andrassy-tér 16.,
fióközlet Weitzer János-utca. 555

Zsidó

ünnepi imakönyvek és az összes
szertartási cikkek kaphatók Pichler
Sándor papir- és írószert üzletében
Arad, Szabadság-tér 1. 2551

Szages lesz az utca

amerre jár, ha mosdó szappanját
Vojtek és Weisznál vásárolja; 6
darab 1 korona. II-3320

A világhírű amerikai

„Vera“ cipők Aradon egyedül
Buchsbaum és Társa cégnél sze-
rezhetők be, kinek sikerült az
egyedárusítást urak, hölgyek és
gyermekek részére megszerezni.
1921

Fris libaszir

kóser kapható nagyban és kicsiny-
ben Weisz vendéglősnél Forrai-
utca, gróf Nádasdy-palota. 4629

Egy

1/2-2 méteres puld megvételre
kerestetik. Jung Rezső cipész, Deák
Ferenc-utca 2. sz. 4632

Likör aromák

mindenféle legfinomabb kávéházi
likörök előállítására Vojtek és
Weisznál. II-3529

Mosó delain blonok

1-45 árban minden színben és
nagyságban kaphatók Hoffmann
Sándor cégnél. Arad, színház épület.
Vidéki rendelésnél szín és bőség
megjelölése elegendő, meg nem
felelés esetén kicserélteük. Ügyes
kirakat rendező segéd ajánlatát
kérem. 1941

Legfinomabb csemege szőlő

(chasselas, passatutti, muskotály)
ajánl: Hámory gazdaság, Arad,
Deák Ferenc-utca 3. sz. 4577

Vásároljon

ottan, hol a legjobbat olcsón veheti,
ez csakis Klein József Arad, Petőfi-
utcai cipő üzletében lehetséges, hol
ugy saját gyártmányu, mint valódi
amerikai formájú cipők nagy vá-
lasztékban kaphatók. Városi és me-
gyei telefon 826. szám. 3725

Képketerekből 4301

legnagyobb választék, legjutányo-
sabbban lesznek elkészítve Fischer
Mór üveg, porcellán, lámpa és díszmü-
áru kereskedésében. Telefon 568.
Üvegezést is elvállal.

Eladók

teljes fűszer állványok felszerelés-
sel, portállal, kívánatra áruval. Kos-
suth-utca 56. 4469

IGAZ SÁNDOR

ékszer-, ezüstnemű- és
különlegességi óraüzlete

ARAD, Andrassy-tér.

(Minorita-palota.)

4311

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűtömböntődeje.

Dus választék!
„ Szolid árak! „
Városi és megyei telefon 321.